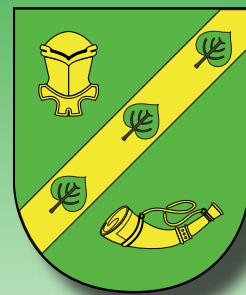

OBECNÍ ČTVRTLETNÍK

ŘITKA

LÉTO
2021

KOMWAG®

Komwag, podnik čistoty a údržby města, a.s.

Odpady

svoz
likvidace
odpadkové koše
zanáška popelnic

KONTEJNERY:

- od 3–30 m³
- všechny druhy odpadu

Čištění

chodníků a ulic
strojní čištění
ruční metení
odstraňování graffiti
zimní údržba
posypový materiál

Zeleň

zahradnické práce
sekání trávy
údržba mobiliáře
ostatní komunální služby

Komwag, podnik čistoty a údržby města, a.s.

Perucká 2542/10, 120 00 Praha 2 • komwag@komwag.cz • www.komwag.cz

tel. Praha: 236 040 000 • **tel. Mníšek pod Brdy:** 737 242 200

Volejte zdarma: 800 566 924

BETONÁRNA KYTÍN

**Dodávky čerstvého betonu včetně dopravy
a uložení čerpadlem**

Chouzavá 206, 252 10 Voznice (8 km od Dobříše)

 Expedice 602 727 028

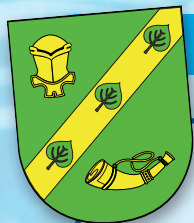
 Dispečink 602 364 639

 obchod@kamenzbraslav.cz

Otevírací doba:

Po–Pá 7:00–15:30

MILÍ ČTENÁŘI

Možná jsme si ještě předloni ani náhodou nedokázali představit, že mír a pokoj v našich luzích a hájích, korunovaný nepřetržitým člověčím hemžením, dokáže narušit, zpomalit, nezřídka zničit něco tak nečeského, nemoravského, neslezského, jako je nějaký covid, cizopasný virus, vyložený cizák – pouhým okem neviditelný mor jednadvacátého století.

Jestliže jsme se proti němu v minulém vydání říteckého čtvrtletníku bránili včeličkami, tentokrát to zkusíme vodou. V případě onoho nakažlivého bídáka, o němž je řeč, navíc ještě prosím pořádně namydlit mýdlem.

VAŠE REDAKCE

MÁ VODA S NÁMI KŘÍŽ, NEBO MY S NÍ?

Nejstarší z myslitelů takzvané Jónské školy při řeckém pobřeží stejnojmenného moře Thales Miletský, obchodník, politik, astronom a matematik, který žil od poloviny 7. bezmála do půlky 6. století před našim letopočtem, sice v jednom ze svých staletými prověřených citátů sebejistě prohlásil: „Nevěř všemu a všem!“, pokládal za princip všech věcí vodu, z které vše pochází a v níž se taky navrátí. Doslova hlásal: „Země leží na vodě“.

Zhruba ve stejné době se „ve vodě viděli“ i Keltové, kteří pobývali v našich luzích a hájích, u nichž se ve velké úctě těšily posvátné prameny, studánky, tůně, močály i rašeliníště, nad nimiž prováděli rituální obřady. Jeden z takových pramenů v Sankt Moritzu ve Švýcarsku dokázali zachytit tak umně, že se ho uživalo až do začátku našeho století. Šlo o modřínové roury z propáleného kmene, opracované bronzovými sekyrkami. Z pramene v řeckých Delfách zase pila věštkyň Pýthia.

Abychom nezůstali pozadu – i dávní Slované v pohanském období si mimořádně vážili vodních zdrojů. Možná, že víc než svých životů: prameny i studně uctívali tak, že jim přinášeli své oběti... Třeba kronikář Kosmas dosvědčuje o Čechách své doby, tedy v 11. století, že někteří jeho spoluobčané vyko-

návají oběti například studánkám, když „o letnicích přinášeli dary, u studánek zabíjeli oběti věnované zlým duchům“.

Od nepaměti měl náš lid vodu ve velké vážnosti, přikládal jí moc věšebnou, léčebnou a očišťující. Když si vypůjčíme výrok Karla Havlíčka Borovského, satirika nad jiné, a krapet ho předěláme k obrazu naší doby, bude vypadat asi nějak takhle: Kéž by nám svědomí všeliké to okecávání z huby vyraziti ráčilo, aby náš lid měl vodu znovu ve velké vážnosti!

Potíž je v tom, že k uspokojení svých potřeb chápeme vodu coby samozřejmé zboží. Tedy tu sladkou, nemořskou, která na Zemi tvoří necelých dvě a půl procenta z celkového je-
jí h o

„množství“. A pozor – 1,7 procent je jí navíc zamrzlé v ledovcích, které teď překotně tají a leckde bez užítka odtékají do slaných oceánů. My lidé spotřebujeme bezmála 4 000 km³ sladké vody ročně. U nás v Čechách na Moravě a ve Slezsku se pohybuje kolem 103 litrů na osobu každíčký den... A to je, sečteno – podtrženo, n jaké vody! Ani

nemusíme být študovaní vodohospodáři, abychom si na pozadí nebetýchných výkyvů počasí posledních let nedokázali spočítat, že navzdory květnovým slejvákům vody máme nedostatek. Proto je zapotřebí se jí zabývat pořad dokola. Aby zase byla. A ne aby jí bylo čím dál míň...

Zdeněk Lebl

Díky uvolnění, které na nás seslala osvobozující vakcinace, můžeme i pod rouškou či respirátorem vykouzlit úsměv, natož pokud je z obličeje můžeme sundat a uplatnit optimistickou notu – však taky po nekončící dlouhé době, jež nám hrála na nervy. Přesvědčuje nás o tom i řitecký starosta Mgr. Kamil Abbid.

Zaznamenal: Zdeněk Lebl

Foto: Ondra Rohan (požár, zatopené hřiště)

ostatní snímky: autor

V souvislosti s tím, že se dostáváme za vrchol covidové infekce, začínají se objevovat rozvolňovací opatření (*záznam se uskutečnil 18. května*), což se dotýká podstatné části populace, můžeme si dovolit opatrně bilancovat.

Ani Řitce se nevyhnula nešťastná epidemie – právě naopak, vždyť naše ves mezi okolními obcemi, aspoň podle dostupných veřejných údajů, dlouhodobě patřila k nejpostiženějším.

Hluboce litujeme řady úmrtí našich většinou starších spoluobčanů, spojených s covidovým onemocněním. Smutná zpráva dostihla i mě osobně, neboť v souvislosti s koronavirem zemřela má maminka, takže vím jaké to je při představě, že nebýt pandemie, nestalo by se to.

Těší mne, že v dosahu pár kilometrů máme k dispozici očkovací centrum v Dobřichovicích, které je plně funkční. Protože jsem věkově 50+, mohu to osobně osvědčit, neboť jsem tam byl řádně očkovan a potkal tam řadu Řitčanů. Vše proběhlo hladce a za nás všechny si přeji, aby se ti, kteří tak dosud neučinili, nechali naočkovat. Člověk přece nemusí být zrovna epidemiolog, aby pochopil a uznal, že je to jediná cesta, jak si uchovat zdraví a neriskovat, že „jeho cesta“ může mít předčasný konec...

PIČÍNSKO-ŘITEČTÍ POCHODNÍCI UŽ PŘEŠLAPUJÍ

Bohužel covidová situace nemá dopad jen na obce, ale komplexně na celý stát – zejména po finanční stránce, nicméně jsme povinni si s tím rozumně poradit. Také u nás v Řitce jsme museli některé plány zkorigovat, jiné odložit, čímž se dostáváme k tomu, co nás čeká a co nás nemine. Jestliže začneme u plánů, jež musíme odložit, k lítosti těch, kteří spoluvytvářeli počínající tradici převážně lesního pochodu Pičín – Řitka, jsme už v minulém roce z pochopitelných důvodů byli přinuceni zrušit 3. ročník, ideální květnový termín odkládáme i v roce letošním.

To proto, že potencionální rozvolňování přísných opatření je nepředvídatelné, takže bychom byli neradi, kdybychom v případě zhoršené situace na poslední chvíli byli nuceni akci odvolat.

ALE: v rámci přípravného výboru jsme se rozhodli, že o oblíbený výšlap veřejnost rozhodně nepřipravíme a uspořádáme jej

PRVNÍ TÝDEN V ZÁŘÍ,

a to v plném rozsahu, za předpokladu, že nás neomezí případné restriktce, které nelze vyloučit.

Už jsme oslovili naše partnery spolupřátelů, z jejichž strany zazněl jednoznačný souhlas, začínáme pracovat se sponzory, takže věříme, že akce proběhne tak, aby volně navázala na předloňský ročník. Všichni účastníci zblízka i zdaleka nám všem a hlavně sami sobě drží palec.

Covid nám ukradl 3P:

Pochod – Pičínsko-řiteckou pohodu – Přátelství...

ČERVENCOVÉ KINO ŘITKA

O samotných prázdninách nechceme letos přijít o letní kino. Díky loňskému rozvolnění jsme našťastí o něj také nepřišli, o to víc se těší ti, kteří si pokaždé přijdou na své.

Věříme, že přijdou do ulice K Ladům, v blízkosti občerstvení U Zvířátek, kde se KINO ŘITKA konalo v posledních letech, a to

8. – 9. – 10. a 11. ČERVENCE.

Na plakátech bude zveřejněn program, stejně jako na facebooku, včetně organizačně-technických náležitostí.

Nemírnou vodou nedávno utrpělo dětské hřiště

O multifunkčním ani nemluvě

HŘIŠTĚ JE NA HRANÍ, NE NA NIČENÍ!

Řítecká veřejnost jistě zaznamenala, že na pozemku zdejšího Sokola Na Ladech probíhá výstavba sportoviště a i my jménem obce jsme rádi za novou sportovní aktivitu, s níž nicméně obec nemá nic společného, není ani vlastníkem ani stavebníkem ani provozovatelem. Obec zatím provozuje veřejné dětské a sportovní multifunkční hřiště. Na dětském v nejbližší době proběhne každoroční pravidelná povinná revize herních prvků, na sportovním pak každoroční údržba. Ta spočívá v tom, že se doplňuje do umělého povrchu křemičitý písek a zároveň se umělý koberec čistí. Ke všemu letos budeme muset provést větší opravu oplocení, neboť je u nás nemálo lidí – kteří, je-li hřiště zavřené – lezou přes plot nebo jej podlézají a poškozují ho! Jako by nevěděli, že uzavírání má své důvody v dodržování provozního řádu a obec je odpovědná za případná zranění, která si na hřišti lidé mohou přivodit. A to dokonce i v případech, pokud si dotyčný přivodí úraz svým zaviněním, máme ze zákona takzvanou objektivní odpovědnost, takže bychom byli moc a moc rádi, aby lidé používali zdravý rozum a zbytečně nelezli tam, kde je zavřeno!!! Vezmeme-li současně déletrvající deště, písečné podloží koberce se „nacucá“ a když po něm dotyční dupou, bude hrbaté... Takže je zapotřebí, aby nejdříve vyschlo, a brzy zase bude jako mlat.

Co se týče dětského hřiště, navzdory proticovidovým opatřením, dávno před zahájením sezóny jsme vyšli vstříc rodičům, vyslyšeli jejich stesky, že už s malými dětmi nemůžou doma vydržet a hřiště otevřeli. Ale ještě před tím se někteří neurvalci z řad uživatelů projeví více než ostudně.

ČÍ JE TO VIZITKA?

Je to k nepochopení – ale dost možná, že před dětskýma očima vykopli plotovou výplň a surově urvali kliku u vrátek.

PRAGMATICKÉ ŘEŠENÍ: UMĚLÁ HMOTA

Už jsme v našem čtvrtletníku psali, že mnoho lidí ví, ale ještě víc neví, že u všech atrakcí je předepsaná takzvaná dopadová bezpečnostní plocha: tráva, štěrk či umělá hmota. Coby nejpřirozenější materiál nám při realizaci hřiště přišla tráva, jenže ta vyžaduje pravidelnou údržbu a nějakou dobu na regeneraci. Tohle však zřejmě každý nechápe, nerespektuje, takže nezbyvá nic jiného, než tyto dopadové plochy opatřit umělým materiálem, neboť si nemůžeme dovolit ponechat je bez bezpečnostních prvků.

Připomínám, že hřiště každoročně prochází bezpečnostní revizí, která spolu s komplexní údržbou vůbec není levná záležitost, nicméně jsme si vědomi, že jako provozovatel musíme dodržovat veškerá pravidla pro užívání.

Aby se tento prostor ještě zkulturnil, uvažujeme o výsadbě vzrostlých stromů, které by za horkých dnů poskytly příjemnější stín.

Navíc se v tuto chvíli realizuje projektové řízení na výstavbu nového sportovního hřiště. Protože se Řítka letitě potýká s absolutním nedostatkem volných prostor, doladujeme s budoucími sousedy případné posuny hranic pozemků, velikost a využití multifunkčního hřiště, abychom mohli započít s přípravami a zahájit výstavbu.

Kolik jen dalo práce zkultivovat plácek u rybníka, než se do něho pustily „rypáky“ ignorantských prasat!

Požár auta ve Sportovní ulici působil hrozivě

Voda a oheň – a bylo po všem

PLÁCEK U RYBNÍKA NESMÍ PATŘIT PRASATŮM!

Je potěšující, že plácek u rybníka osázený živým proutím i lavičkami se stal oblíbeným místem nejen pro rodiče s dětmi, ale rovněž starší lidi, kteří tu rádi spočinou. Bohužel terén po svém způsobu náramně zryla prasata a na divočáky jsme opravdu malí páni...

Odřeli i stromy a my bychom „zrychtovanou“ plochu rádi upravili bránami, jenomže mechanizace se nám tam pořádně nevejde, natož aby se s ní dalo pohybovat. Drny a celé kusy je zapotřebí strhnout, srovnat, dovézt zeminu a znovu přesít. Vzhledem k tomu, že už se toto místo stalo celkem populární, uvažujeme přidat další atrakci ve smyslu alternativního dětského hřiště a posezení s maminkami. Aby se aspoň opticky omezil pocit, že je člověk téměř na dotek od všenských silnic, hodila by se doplňková řadová výsadba křovin nebo stromů.

Požádal jsem lesního odborníka ing. Gerlinga, aby nám s tím pomohl. Žel – z obecně známých důvodů jsme prosvíhli agrotechnickou lhůtu jarního období, takže využijeme podzimní čas výsadby. Vlastně je to výhoda, abychom ne-

dopadli jako s firmou OK Garden, která díky neúprosným dotačním podmínkám pro zachování termínu realizace, sázela veřejnou zeleň v nejhorších vedrech a nebyvalém suchu (což dobře věděli oni i my), takže zákonitě musela utrpět. Tohle místo vůbec utrpělo škody okusem zvěří, divočáky, zmíněným suchem i nemocemi. V nedávné době dokonce jeden stromek shořel od plamenů, jakými byl zasažen automobil, tentokrát ve Sportovní ulici.

OBCNÍ NO 1 – VODOVODY A KANALIZACE

Protože současnému provozovateli obecního vodovodu i kanalizace v letošním roce končí smlouva, rovněž musíme uspořádat výběrové řízení na nového. A nejen proto, že došlo k masivnímu nárůstu odběratelů – jsme povinni získat takzvanou velkou koncesi (do této doby jsme měli jen malou a předtím žádnou). A velká koncese byla podmínkou pro získání dotace na výstavbu nové čistírny odpadních vod.

Ani koncesní řízení není levná záležitost, ale se zastupiteli obce jsme se rozhodli ho podstoupit, takže oslovujeme

DVĚ VARIANTY JAK ZE ŠTĚPNICE DO VSI „PO SVÝCH“

V plánu je oprava komunikace v ulici Nad Rybníkem, což vůbec není samoučelné, vždy se snažíme upravit celou lokalitu, navíc tyto úpravy budou mít v brzké budoucnosti význam z hlediska propojení Štěpnice a centra obce pro bezpečný a pohodlný pěší přesun.

Vzhledem k tomu, že Všenská ulice je v části zastávek u rybníka dále ve směru do vsi příliš úzká, je nutné vyřešit náhradní řešení. Jedna z připravovaných variant je chodník, a sice zadem kolem p. Matouška do ulice Nad Rybníkem, a na něj navazující chodník podél Všenské silnice v úseku od vyústění ulice Nad Rybníkem až k prodejně Textil Maja. Paralelně s tím se počítá s výstavbou chodníku v linii hráze rybníka z chodníku, který přichází od Štěpnice, přes hráz nahoru po cestě do kopce, která by však patrně nebyla nejvhodnější pro rodiče s kočárkem (museli by to obcházet), ale pro ostatní pěší je více než snesitelná, a ta by ústila v ulici Nad Rybníkem. Odtud by cesta pokračovala buď do Sokolské ulice, nebo do ulice K Bytovkám, znovu k prodejně Maja, tedy na náves.

Všem nám, kteří v Řitce bydlíme, může být líto, že se na tenhle ošemetný, někdy až kritický úsek nemyslelo v minulosti, nicméně popsaná varianta jistě nebude pro pěší ideální, ale určitě v mezích možností uspokojivá, ale zcela jistě bezpečná. S ohledem na to, že větší polovinu roku je po ránu i po západu slunce víceméně tma, rozumí se samo sebou, že by na této trase byla provedena instalace veřejného osvětlení.

Při téhle příležitosti bych rád připomněl, že ve vsi probíhá průběžně výměna sloupů veřejného osvětlení, a to z důvodů, o jakých jsme již psali v jarním vydání čtvrtletníku.

Některá světla jsme přidali třeba do ulice Řevnické, když se tu otvírala popelnicová hnízda.

Jsme rádi, že je to místními obyvateli kvitováno kladně a my slibujeme, že další výměna pětímetrových sloupů bude následovat, jak budou pokračovat práce na obecních komunikacích.

asi nejznámější firmu v oboru VRRV (Vodohospodářský rozvoj a výstavba a. s.), která pracuje pro všechny velké firmy a spolupodílí se na metodice poskytování dotací, a tak doufáme, že nikdo nebude zpochybňovat její profesionalitu a nestrannost.

Jejím prostřednictvím tedy vyhlásíme soutěž na provozování vodárenské a kanalizační infrastruktury v Řitce. Přejí bychom si, aby z hlediska příjmové stránky byl její výsledek co nejvýhodnější pro obec.

Vůči současnému provozovateli, společnosti Středočeská vodovodní a kanalizační s. r. o. nemáme žádné výhrady, neboť po zkušenostech s předešlými provozovateli je možné současnou spolupráci hodnotit jako věcnou, kvalitní a bezproblémovou.

A CO HŘIŠTĚ PRO PSY?

Rovněž jsme na poradě obecního zastupitelstva na základě dílčích podnětů obyvatel zvažovali výstavbu „hřiště pro psy“. Všichni víme, že volné pobíhání těchto šelem domácích po vsi je zakázáno obecní vyhláškou, zatímco v rámci venčení i ony se potřebují proběhnout, socializovat. I když psů u nás máme „fůru“, umožnit jim v intenzivně zastavěné vesnici „probíhandu“, je problematické. Prozatímní návrh padl na ulici K Ladům, v prostoru kolem komunikace, kde by se postavila menší „oplocenka“. Nemáme-li s něčím takovým zkušenosti, je třeba nejprve zjistit, zda, případně za jakých podmínek je to vůbec proveditelné, abychom se nedopustili „černé stavby“ či jiného deliktu.

Dočasné schody mezi ulicemi K Ladům a Pod Pražskou (taková „spojovačka“) je zapotřebí uvést do stavu, aby byly vhodné i pro matky s kočárky.

A máme tu populárního světce. Dobrý, ne?

PLASTIKA PATRONA ZEMĚ ČESKÉ

Na opravu kapličky na návsi se přihlásil místní rodák pan František Poláček a práce jsou v plném proudu. Podařilo se nám obstarat plastiku sv. Jana Nepomuckého z umělého pískovce. Janův kult je vedle nábožensky založených lidí kupodivu sympatický, ba milý i bezvěrcům, kteří ho poznávají

s jeho neodmyslitelnými atributy křížem, někdy i palmovou ratolestí, a pěti hvězdami nad hlavou, které ten náš ovšem „nevlastní“. Nicméně kaplička je mu zasvěcena a proto je dobře, že nahradil předchozí malbu na kartonu.

Sňali jsme starý, rzí prožraný kříž a nový pro nás vyrobí odborník doporučený mníšeckým farářem

v Malé Hrašticí. Dřevěná konstrukce, na níž byl upevněn zvon, a i ta, která držela stříšku s křížem, už podlehla přírodním vlivům a času... Takže: ne za pět minut dvanáct, ale minutu před dvanáctou!

JOHÁNEK Z POMUKA,

dnešního Nepomuku nedaleko Plzně, (1340 /1350 – 1393), byl generální vikář pražského arcibiskupa, mučedník a jeden z českých patronů. Důvěrník Žofie, manželky krále Václava IV., který chtěl mermomocí od Jana z Pomuka vyzvědět její zpovědní tajemství. Ten se však zařekl a královi ho odmítl sdělit. Nepolevil ani přes krutá mučení, během kterých jeho život vyhasl. Nejprve zavražděn a pak potupně vhozen do Vltavy získal masivní posmrtnou úctu. Je zemským patronem Čech a Bavorska. Populární byl už od baroka v celé katolické Evropě, například v Polsku, v Belgii, Francii. Sv. Jan Nepomucký však získal velký věhlas po celém světě, také v zemích Latinské Ameriky a v Asii. Je uctíván jako mučedník zpovědního tajemství a patron při přírodních pohromách a povodních (kvůli způsobu své smrti). Je patronem námořní pěchoty Španělska. Jeho vyobrazení lze nalézt na mnoha místech v kostelech.

Svatojánské sochy patří k typickým atributům české krajiny, především na mostech (sv. Jan jako patron vod), takže ho rádi připomínáme i v souvislosti s tímto na vodu zaměřeným vydáním čtvrtletníku.

Právě v těchto dnech v Nepomuku – rodišti sv. Jana Nepomuckého – probíhají oslavy 300. výročí blahorečení významného českého světce NEPOMUK 2021.

Nesmyslně široký nájezd do Všenorské ulice, krom toho posetý kalužemi

KOMUNIKACE NEÚNOSNĚ ŠIROKÁ

Údržba a oprava obecních komunikací se nezastavila v loňském roce a nebude tomu tak ani letos. Tentokrát máme vysoutěženou Řevnickou ulici a rovněž obnovu příkopů, nyní se připravuje soutěž na úsek komunikace Dvorská–Řevnická, a sice od zámku k popelnicím, kde je

to už roky neúnosné a jakékoliv lokální opravy tedy nemají smysl. Jenomže za léta se tahle komunikace tak rozeběhla do šířky, že je nutné ji vrátit do původních rozměrů. Dnes už nikdo neví, kde vlastně je ten správný nájezd do Všenorské ulice. Z tohoto důvodu jsme požádali dopravního projektanta o stanovení hranic křižovatky, rozhledových úhlů a dalších náležitostí, a předali tento návrh řešení Dopravnímu inspektorátu Policie ČR ke schválení. Teprve pak můžeme přistoupit k vyhlášení soutěže na provedení prací.

Kontejner se zásluhou Petra Vačkáře plní posekanou trávou z návsi

VYČIŠTĚNÉ KANÁLY PATŘÍ K VESNICKÉMU „DESATERU“

I když jsme u KOMWAGu měli dlouho, předlouho objednávkou na vyčištění kanálů, dočkali jsme se. „Korona“ želbohu dolehla i na ně, poněvadž značnou část svých pracovníků měli vázaných jinde, plus fakt, že – zatímco za normálních okolností firma v rámci programů vězeňské služby využívá i osoby ve výkonu trestu – ani tito lidé k dispozici nebyli. Můžeme být rádi, že se kanály podařilo vyčistit ještě před záplavovými dešti, a třebaže takový zásah nespasil všechno, určitě to pomohlo.

Po zimních úpravách s našimi traktory musíme na technickou prohlídku, nicméně až do Příbrami (v okolí nikde emise traktorů neprovádějí a samotnou TK bez emisí neudělají), takže jsme nuceni zajistit přepravu traktoru, neboť „po vlastní ose“ by to byl výlet na celý den a na dálnici takové stroje nesmí. Ještě že technická prohlídka na traktory je jen jednou za čtyři roky...

Poté zahájíme každoroční sekání krajnic komunikací, trávníků, prořizky stromů ve vsi už jsme provedli.

I nadále máme v úmyslu postavit novou mateřskou školu, ale s ohledem na objektivní příčiny vyvolané pandemií covidu-19 to ještě nějaký pátek potrvá: příprava projektu, schvalovací a stavební řízení a pak samozřejmě shánění financí, protože bez dotace se neobejdeme. Ale potřebujeme rozhodně zvýšit kapacitu školky na dvojnásobek, což ve staré budově již možné není, ta je skutečně na svém provozním a hygienickém maximu, ačkoliv jsme za poslední roky zrenovovali, vybavili a opravili, co se dalo. Bohužel budova je postavena tak jak je, a její přestavba by byla dražší a náročnější než výstavba nové moderní školky.

JARO OČIMA I RUKAMA ONDŘY ROHANA

Obdobným akvaduktem jako je ten v katalánské Tarragoně se už tři stovky let před naším letopočtem přiváděla voda na zavlažování a pak i do měst

Hýčkat si zázračnou tekutinu, kterou voda bezesporu je – vždyť za námi přijde až do domu či bytu – bychom měli mít za samozřejmost. Dočteme se, že zařízení sloužící k přepravě vody důvtipně zřizovali už v kolébce civilizace Mezopotámii, mezi řekami Eufratem a Tigridem. Tři století před naším letopočtem prastarý systém překonaly římské akvadukty, s nimiž se doposud můžeme setkat na řadě míst Evropy. Vodním hospodářstvím – tedy ochraně, využití a rozvoji vodních zdrojů a ochraně před škodlivými účinky vod – se u nás v Řitce zabývá Středočeská vodovodní a kanalizační s. r. o., jejímž jednatelem je ing. David Kunický. Jeho zasvěcený pohled nám přiblíží nejen současný stav, v jakém se „řitecká“ voda nachází, ale rovněž nedávnou historii její úpravy, a v neposlední řadě i opatření nutná k ochraně před pandemickými vlivy nebezpečného koronaviru, který se nevyhýbá ani vodě.

Středočeská
vodovodní
a kanalizační

Ing. David Kunický

Foto: Zdeněk Lebl a archiv

Pokud mám bilancovat současnou situaci vodního hospodářství v Řitce po bezmála pěti letech působnosti naší společnosti Středočeská vodovodní a kanalizační s. r. o. jako provozovatele obecního vodovodu a kanalizace, musím zejména uvést podstatné změny, ke kterým na vodárenské infrastruktuře obce došlo.

Ing. David Kunický
má u nás vodu
i kanalizaci
na starosti

na principu několika paralelně zapojených filtrů a dávkování potřebných chemikálií tyto nežádoucí prvky z podzemní vody spolehlivě odstraňovala, **ale zájmem obce bylo zásobovat obecní vodovod méně problematickým a kapacitnějším zdrojem vody.**

Z toho důvodu se podařilo na začátku roku 2016 zprovoznit zásobování obecního vodovodu pitnou vodou z mnišického přivaděče Baně, jehož zdrojem je vodní nádrž Želivka.

Tolik železa či manganu do vody nepatří!

V úvodu našeho provozování v roce 2016 došlo k odstavení vlastních podzemních vodních zdrojů obce včetně poměrně náročné technologie úpravy vody. Podzemní voda z těchto zdrojů byla nevyhovující z hlediska zvýšeného obsahu železa a manganu, navíc v podzemní vodě byl po určitou dobu zaznamenán i zvýšený obsah niklu. Zdroje vody měly zejména v letním období omezenou kapacitu pro uspokojení potřeby vody v obci. Úpravna vody

AKTUÁLNĚ 11. 5. 2021:
**SNÍŽENÍ OBSAHU PESTICIDNÍCH LÁTEK
 A JEJICH METABOLITŮ V DODÁVANÉ PITNÉ VODĚ
 Z MNÍŠECKÉHO PŘIVADĚČE.**

Vodní nádrž Švihov (známá spíše pod názvem Želivka) je v současné době jediným využívaným zdrojem pitné vody pro obec Řitka. Na úpravě vody Želivka se realizuje investice do technologie úpravy – snížení obsahu pesticidních látek a jejich metabolitů filtrací přes granulované aktivní uhlí (GAU).

Více na: www.zelivska.cz/tisk-info.html

161 tisíc kubíků vody ročně

Původní úpravna vody a zdroje vody mohly být tedy odstaveny z provozu. Mníšecký přivaděč Baně pro Řitku představuje dostatečně kapacitní zdroj pitné vody, který umožní další případný rozvoj obce. Obec Řitka má dohodou mezi vlastníky provozně souvisejících vodovodů smluvně zajištěnou dodávku vody z mníšeckého přivaděče Baně. Dle smlouvy o dodávce množství předané vody, uzavřené mezi provozovatelem mníšeckého přivaděče Baně a naší společností, je možné z mníšeckého přivaděče odebrat až 161 000 m³ ročně, s denním maximem 618 m³, přičemž současná potřeba vody pro obec je na úrovni 60 500 kubíků ročně. Z tohoto množství převzaté vody z mníšeckého přivaděče dodáme koncovým odběratelům 54 500 m³ pitné vody. Rozdíl 6 000 m³ představují ztráty na obecní vodovodní síti a spotřeba provozní vody pro odkalování vodovodních řadů a čištění vodojemů. Ztráty vody tedy v místních podmínkách obce Řitka představují cca 9%, a to je s ohledem na celorepublikovou bilanci příznivý výsledek.

Hygienická nezávadnost je zaručena

Co se týče kvality vody z mníšeckého přivaděče Baně, tak tato voda je dodávána do předávacího místa v Řitce v kvalitě vody pitné. Z principu předběžné opatrnosti a dle běžných provozovatelských standardů ji ještě na vodárně dochlorováváme takzvanou *postchlorací*, abychom zabezpečili hygienickou nezávadnost dodávané vody i během

její následné akumulace ve vodojemech a eliminovali možnost případné sekundární kontaminace dopravou vody v potrubí.

Obsah volného chloru ve vodě postupem času klesá a ke spotřebitelům by se měla pitná voda dostat již v takovém stavu, že by neměl být chlor z dodávané vody již senzoricky cítit.

Obsah volného chloru neustále monitorujeme jak na samotné vodárně, tak ve vodovodní síti, zejména v jejích koncových částech. V převzaté vodě obsah volného chloru významně kolísá, což je způsobeno rozdílnými odběry vody v jednotlivých předávacích místech napojených na mníšecký přivaděč Baně, proto je nutné tuto oblast důsledně kontrolovat.

Z epidemiologického hlediska je vyžadována zvýšená chlorace pitné vody

Covid-19 nás donutil chlor přidat

Od doby nouzového stavu způsobeného výskytem COVIDu-19 jsme dodávanou pitnou vodu na základě doporučení hygienického orgánu hygienicky zabezpečovali až k horní přípustné hranici obsahu volného chlóru u spotřebitelů. Ve zvýšené chloraci pokračujeme v podstatě nadále s ohledem na to, jak se výskyt COVIDu-19 v podmínkách ČR nadále vyvíjí.

Přesto je nutné zmínit, že případné šíření COVIDu-19 prostřednictvím dodávané pitné vody z mníšeckého přivaděče, ale i z jakéhokoliv jiného zdroje vody, je hodně nepravděpodobné.

Vlivem výskytu COVIDu-19 se ukázalo i koncepční řešení v postupném osazování vodoměrů u spotřebitelů v obci Řitka snímači pro dálkový odečet spotřeby vody jako správné. Eliminuje se tím nutnost návštěvy odečítače vodoměru u spotřebitele, a tím i riziko vzájemného přenosu onemocnění.

Z hlediska kvality dodávané pitné vody z mníšeckého přivaděče je nutné ještě zmínit, že tato voda z ověřeného

povrchového zdroje Želivka obsahuje ve stopovém množství v současnosti tolik diskutované pesticidní látky, které se ve veřejných vodovodech vyskytují zejména vlivem starých zátěží z nadměrného používání prostředků na ochranu zemědělských plodin v minulosti.

V převzaté vodě z mníšického přivaděče jsme zaznamenali obsah nerelevantního *metabolitu pesticidních látek* Metazachlor ESA.

Na zdraví konzumentů dbá
Státní zdravotní ústav

Dle souvisejících zákonných požadavků jsme si tedy jednali s orgánem ochrany veřejného zdraví takzvaného určení mírnějšího hygienického limitu pro tento ukazatel až na mez, která dle hodnocení zdravotních rizik provedených Státním zdravotním ústavem je přípustná pro odběratele a neohrožuje veřejné zdraví.

Náprava tohoto stavu je řešena v současnosti přímo na vodním zdroji Želivka, respektive na jeho úpravě vody, kde se instaluje z prostředků evropské unie (OPŽP Fond soudržnosti) kapacitní úpravárenské zařízení na principu filtrace přes granulované aktivní uhlí. Tato investice v hodnotě 1,2 mld. Kč by měla zabezpečit snížení obsahu pesticidních látek z tohoto zdroje vody. Dokončení realizace investice je plánováno na červen 2022.

Mikroplasty v organismu? Omezme nákup PET lahví!

Z hlediska dalších, v současnosti diskutovaných polutantů (znečišťujících odpadních látek) v dodávané pitné vodě, jako jsou případně sinice produkující toxické látky, nebo mikroplasty, si myslím, že není důvod se na úrovni mníšického přivaděče těchto látek obávat. V případě sinic je jejich eliminace v rámci úpravy vody Želivka bezpečně podchycena a co se týče mikroplastů, tak zde je úroveň znalostí v této oblasti ještě na nízkém stupni pokroku a pokud je mi známo, tak není zcela vědecky prozkoumáno ani jejich negativní působení na lidské zdraví.

Otázkou zůstává, do jaké míry je pitná voda tím stěžejním prostředkem, kterým se mohou mikroplasty do lidského organismu dostávat. Existují studie, které prokázaly, že vysoké množství mikroplastů obsahují například mořské ryby určené k lidské spotřebě... Dále mě samozřejmě osobně napadá třeba i těžená mořská sůl. Osobně si do-

kázu představit, že značné množství mikroplastů se může dostávat do lidského organismu i z oblečení z umělých vláken, jehož použitím můžeme mikroplasty vdechovat. Nepopíratelný vědecký fakt však je, že podstatně větší množství mikroplastů logicky obsahují komerčně prodávané vody v PET lahvích, se kterými se setkáváme denně a jsou hojně využívány. Z tohoto důvodu bych spotřebitelům doporučoval využívat majoritně dodávanou pitnou vodu z veřejného vodovodu a spotřebu nápojů v PET lahvích omezit, alespoň na úroveň klasické balené pitné vody.

PET lahve jsou sice pohodlné,
ale ekologicky je to novodobý mor...

... fakt drahá sranda

Stačí si představit, k jakým změnám v kvalitě balené pitné vody může docházet, když jsou skladovány kupříkladu v teplých a prosvětlených skladech obchodních řetězců nebo v samotných domácnostech... Vznikají pak ideální podmínky pro případný rozvoj a množení nežádoucích mikroorganismů. Celkovou ekologickou zátěž a uhlíkovou stopu pro výrobu PET lahví, jejich distribuci a následnou likvidaci asi netřeba zmiňovat, a to jen proto, aby se zabalil produkt v množství, jež nákladově vychází doslova na jednotky haléřů.

Pitná voda z veřejného vodovodu má bezesporu lepší kvalitu a je pod větší kontrolou

A co se děje v našich studnách?

U kvality vody bych se ještě zmínil o často kladené otázce ze strany odběratelů v jejich individuálních zdrojích vody, to znamená ve studnách.

Je nutné si uvědomit, že **studny, a to zejména ty historické, kopané, které jímají vodu mělčího oběhu, jsou velice náchylné ke kontaminaci, a tedy k hygienické závadnosti.**

Tady končí romantika kované studny

Vliv déletrvajícího sucha na zásobu vody v kovaných studnách asi pocítil každý vlastník takové studny. **Pokud odběratelé tyto studny průběžně odbornou firmou nečistí a neaplikují alespoň průběžně dezinfekci do tělesa studny, nelze očekávat, že kvalita vody v takové studni odpovídá kvalitě vody pitné.** Nálezy mikrobiologických ukazatelů ve studních bývají nejčastější. Pro jejich eliminaci stačí několikrát do roka aplikovat do studny cca 20 ml například přípravku SAVO na 1 m³ vody ve studni.

Nejen voda z vrtů může utrpět újmu...

U individuálních hloubkových vrtů podzemní vody, které jí mají vodu hlubšího oběhu, je situace s mikrobiologickou nezávadností vody podstatně lepší, ale zde zase hrozí výskyt nežádoucích prvků, které se mohou uvolňovat z geologického podloží.

Osobně jsem skeptický i k takzvaným jednoduchým domácím úpravnám vody na bázi nejrozličnějších filtračních vložek pomocí tkanin, sorbentů nebo i granulovaného uhlí. Všechna tato zařízení si vyžadují důslednou obsluhu a údržbu, a pokud není taková vložka dle pokynů výrobce udržována nebo měněna, může

Vrtané zase nezřídka strhnou pramen sousedům...

spíše kvalitu vody zhoršovat tím, že se na ní pomnoží nežádoucí mikroorganismy. **Obzvláště opatrný bych byl u přechodně využívaných, například rekreačních objektů, kde může být situace o to horší, jak jsou podobné filtry sporadicky průtočné a voda v nich dlouho stojí.**

Rozšířená „čovka“ je ve zkušebním provozu

Za další mezník v oblasti vodárenské infrastruktury v obci považují intenzifikaci řítecké čistírny odpadních vod (ČOV) z původní kapacity 950 EO (ekvivalentních obyvatel = těch, které jsou k čistírně napojeny) na 3 100 EO. Na základě realizované intenzifikace (zvýšení kapacity, účinnosti), dokončené na sklonku roku 2018, bylo zrušeno nařízení orgánu ochrany životního prostředí ve věci zákazu napojování nových producentů odpadních vod na obecní kanalizaci ve vsi vlivem nedostatečné kapacity ČOV. To zcela jistě uvítali zájemci o výstavbu rodinných domů v obci.

V současné době je ČOV ve zkušebním provozu a podle jeho dílčích vyhodnocení splňuje povolené emisní limity na jejím odtoku, nařízené platným povolením k vypouštění odpadních vod do vod povrchových, konkrétně do Všenorského potoka. Intenzifikací čistírny se zároveň mohl zrušit odlehčovací objekt na kanalizačním přívaděči před čistírnou, který při přívalových deštích odlehčoval částečně odpadní vody bez čištění přímo do recipientu, tedy do potoka. **Od uvedení intenzifikované ČOV do provozu jsou veškeré odpadní vody vyprodukované na území obce přiváděny pouze na ni.**

Vše se muselo dělat „za pochodu“

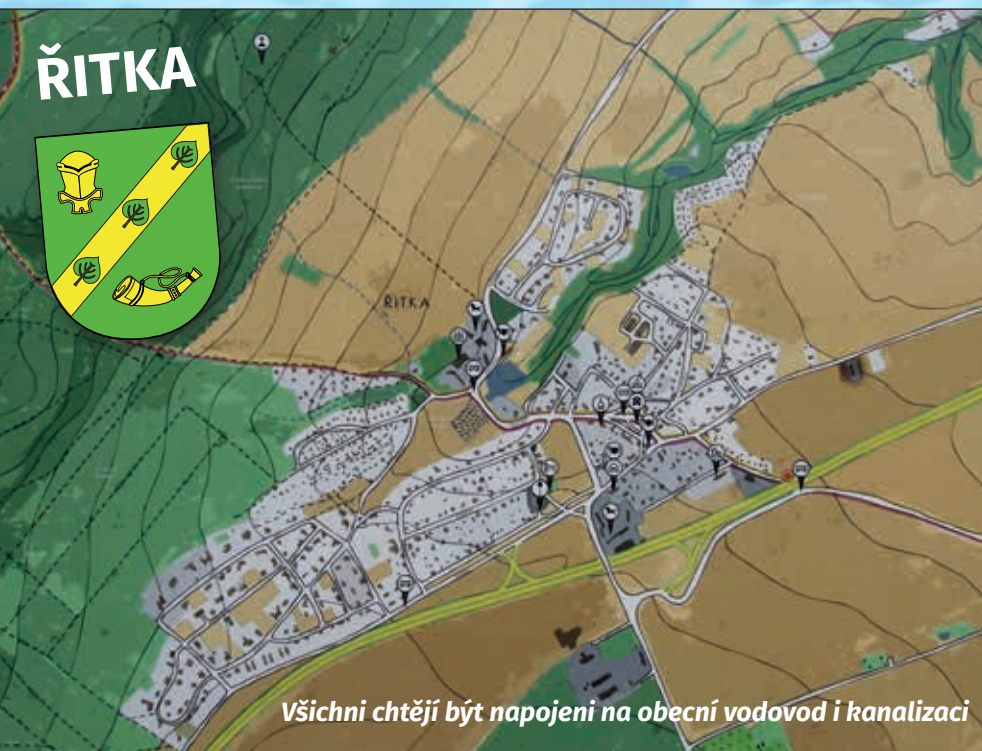
Samotná realizace výstavby čistírny byla poměrně komplikovaná, jelikož bylo nutné skloubit požadavek na zachování jejího chodu s požadavky samotné výstavby. Projektová dokumentace tuto oblast konkrétně neřešila, čili se vše vymýšlelo a realizovalo doslova za pochodu.

Ani samotný průběh zkušebního provozu není zcela bezproblémový, potýkali jsme se s množstvím provozních závad způsobených poruchami instalovaných strojních zařízení nebo s ne zcela vhodně navrženými technickými řešeními jednotlivých technologických součástí čistírny. Od toho je ovšem zkušební provoz, aby se zařízení v běžném provozu odzkoušelo a přijala se nápravná opatření.

Dešťová voda ze střech do kanalizace nepatří!!!

Řítecká čistírna odpadních vod ročně vyčistí 84 000 m³. Z tohoto množství je 54 800 m³ vodou odpadní, která je fakturovaná jako stočné odběratelům. Zbytek – 29 200 m³ je takzvaná *balastní voda*, která se dostává do kanalizační sítě vlivem srážkových událostí netěsnostmi kanalizačních poklopů a těles revizních kanalizačních šachet, ale i přímým **neoprávněným napojením dešťových svodů z jednotlivých nemovitostí do kanalizační sítě.** Tato bilance

ŘITKA

Všichni chtějí být napojeni na obecní vodovod i kanalizaci

vody odpadní fakturované a vody balastní není v podmínkách Řitky příznivá, ale zároveň se nejedná, s ohledem na celorepublikový stav, o nic výjimečného.

Omezování balastních vod je strategický krok k omezování provozních nákladů na zajištění chodu čistírny a k udržení jejího čistícího efektu.

Balastní vody totiž zbytečně zředují a v zimním období i ochlazují odpadní vodu, a to může mít negativní vliv na nitrifikační a denitrifikační proces v ČOV. (O jmenovaných procesech v koloběhu dusíku jsme podrobně psali ve zpravodaji JARO 2018.)

Tyto procesy si vyžadují pro svou správnou funkci teplotu ideálně nad 12 °C a v případě denitrifikace i velké množství lehce rozložitelného organického substrátu, který je v odpadních vodách balastními vodami zbytečně zředován. Zároveň mohou balastní vody hydraulicky přetěžovat dosazovací nádrže čistírny a způsobovat v nich vyplavování aktivovaného kalu, což může ohrožovat recipient vyčerpáním zásoby kyslíku z toku a zatěžováním nerozpuštěnými látkami.

Jako další koncepční krok pro udržitelný provoz vodárenské infrastruktury v Řitce tedy vidím postupné omezování balastních vod pronikajících do kanalizace a důslednou kontrolu nově budovaných kanalizačních přípojek z hlediska napojování dešťových vod do splaškové kanalizace.

DEŠŤOVOU VODU MÁME ZADRŽOVAT K VYUŽITÍ NA VLASTNÍCH POZEMCÍCH!!!

Situace se suchem v naší republice našťastí i vlivem národních dotačních programů (Dešťovka) poslední dobou stavitele motivuje spíše k zadržování dešťových vod k následnému druhotnému využití na svých pozemcích nebo v domácnostech, ale přesto zaznamenáváme případy,

kdy jsou například jejich akumulční dešťové nádrže opatřeny přepady do splaškové kanalizace...

A to by rozhodně nemělo být!

Koronavirus zasáhl i řiteckou „čovku“

Situace kolem COVIDu-19 se dotkla pochopitelně i provozu obecní kanalizace, a tím i zdejší čistírny poté, co byly zveřejněny světové studie ohledně přítomnosti COVIDu-19 v odpadních vodách. Nejvíce byl tento koronavirus zjištěn v samotné surové odpadní vodě, samozřejmě za předpokladu, že jsou v odkanalizované lokalitě producenti odpadní vody s tímto onemocněním... V samotných ČOV byl COVID-19 dle studie detekován v již nižší míře v aktivačních nádržích, kde dochází k homogenizaci odpadní vody s aktivovaným kalem, který odpadní vodu biologickými pochody čistí. V odtocích vyčištěné vody z čistírny

byl už COVID-19 detekován v nízkém množství.

Pracovníci provozovatele přicházející do styku s odpadními vodami tedy museli dbát zvýšené provozní hygieny a byli vybaveni ochrannými a dezinfekčními prostředky. V samotné čistírně odpadních vod je i množství sensoricky nepostřehnutelného aerosolu, který se dá teoreticky přirovnat svým působením ke kapénkové kontaminaci. Mírou výskytu COVIDu-19 v odpadních vodách se dá například lokalizovat hustota zasažených v předemné odkanalizované oblasti a tato metoda je dle studií dále rozvíjena.

Aktuální zatížení čistírny

Na řiteckou čistírnu odpadních vod je napojeno aktuálně 1 500 EO (ekvivalentních obyvatel) z hlediska produkování znečištění. To znamená, že čistírna **je zatížena zhruba na 50 % své projektované kapacity a představuje dostatečnou rezervu pro napojování dalších obyvatel a jiných produkčních míst, charakteru komerčních objektů a služeb.**

...a takhle se stavěla zdejší „čovka“

Ukazatele, které nás zajímají

Od 1. 1. 2021 došlo ke změně cen pro vodné a stočné:

Cena pro vodné činí 55,79 Kč/m³ bez DPH, 61,37 Kč/m³ s DPH.

Cena pro stočné pak: 38,90 Kč/m³ bez DPH, 42,79 Kč/m³ s DPH (DPH je 10 %).

Od 1. 5. 2020 došlo ke snížení DPH pro cenu vodného i stočného z původní 15% sazby na 10 %.

(Cena pro vodné a stočné je regulovaná dle cenových předpisů a tvoří jí takzvané *oprávněné provozní náklady*, jejichž strukturu uvádí příloha č. 19 vyhlášky č. 428/2001 Sb., v platném znění.)

V místních podmínkách obce Řitka tvoří majoritní náklad u ceny pro vodné, zejména nákup převzaté vody z mnišecského přivaděče a nájem infrastrukturního majetku.

U ceny pro stočné je to zejména elektrická energie, ostatní externí provozní náklady a nájem infrastrukturního majetku. Nájem je výnosem obce Řitka a je používán na obnovu její vodárenské infrastruktury.

Odběratelé se tak podílejí na obnově pro udržitelnost vodárenské infrastruktury každoroční částkou 915 000 Kč,

ČOV odstraňuje znečištění v odpadních vodách s účinností až 98 % ve sledovaných ukazatelích **a jsou v ní velice progresivně odstraňovány z odpadních vod dusík a fosfor, které se podílejí významným způsobem na eutrofizaci povrchových vod, tedy na tvorbě takzvaného vodního květu, mimo jiné nežádoucích sinic.**

Zdejší čistírna odpadních vod svým technologickým uspořádáním odpovídá současným požadavkům na nejlepší dostupné technologie v oblasti čištění odpadních vod (BAT). Mimo jiné je vybavena i náhradním zdrojem elektrické energie pro dočasnou udržitelnost jejího chodu v případě přerušení dodávky elektrického proudu.

V červnu 2020 proběhl na intenzifikované ČOV Řitka státní dozor ČIŽP (Česká inspekce životního prostředí), který neshledal v jejím provozu žádné porušení souvisejících legislativních předpisů a platných souvisejících vodo-právních rozhodnutí.

kteřou spravuje vlastník vodárenské infrastruktury. Pro rok 2021 se předpokládá navýšení sazeb cen pro vodné a stočné maximálně o 1 Kč bez DPH.

Vodovod a kanalizace Řitka v číslech:

Ukazatel	Vodovod	Kanalizace
Počet napojených obyvatel	1194	1191
Počet přípojek	398	397
Délka sítě v km	13,594	11,226
Množství vody vyrobené v m ³	60 500	x
Množství vody čištěné v m ³	x	84 000
Množství vody fakturované v m ³	54 500	54 800
Objem vodojemů v m ³	400	x
Kapacita ČOV EO	x	3100

KONTAKTY:

Středočeská vodovodní a kanalizační s. r. o.

e-mail: info@scvak.cz

Jednatel společnosti: JUDr. Štefan Matejčík

e-mail: matejcik@scvak.cz

Jednatel společnosti a technolog: Ing. David Kunický

e-mail: kunicky@scvak.cz

Sídlo společnosti: Krátká 187, 25203 Řitka

Korespondenční adresa: Krátká 187, 25203 Řitka

ISDS: bzs6nt2, IČ: 26731240, DIČ: CZ26731240

Zákaznické oddělení :

Individuální schůzku si můžete sjednat v sídle

společnosti s jednatelem společnosti

JUDr. Štefanem Matejčíkem.

e-mail: matejcik@scvak.cz

Havárie a poruchy zařízení vodovodu

a kanalizace v Řitce: tel.: 722 917 545

Odečty vodoměrů (externí pracovník):

Lucie Vodenková, tel.: 723 683 749

Opravy a servis domovních

čerpacích stanic odpadních vod:

Josef Bůzek, tel. 602 459 241

Řešení požadavků odběratelů, vodné a stočné, reklama-

ce, vyjadřování k žádostem o napojení a ke střetům sítí,

žádosti o realizace VaK přípojek v Řitce:

Jarmila Jarolímková, tel.: 730 871 190

Obsluha zařízení vodovodu a kanalizace v obci Řitka:

Antonín Dvořák, tel.: 730 871 191

NIKDY NEKONČÍCÍ PŘÍBĚH VODY...?

Budováním tůň i drobných tůňek přispějeme k zachycování dešťové vody ať už na větších pozemcích, tak na našich zahradách. Budeme u vytržení, kolik zástupců ptačí říše v nich objeví svůj malý ráj a my nefalšovanou přírodu!

Třebaže v letošní covidové zimě, která se hluboce protáhla i do jara, nám svatý Petr kdesi na nebesích dopřál té vymodlené vláhy aspoň tak „aby se neřeklo“, přece jen... Přece jen zase taková sláva to není, neboť v posledních letech jaksi neprší a neprší. Jenže ono neprší už mnohem déle a zásoby „nadzemní“, ale bohužel i podzemní vody jsou bezmála na úrovni nula-nula-nic... Koloběh vody v přírodě je však jedním ze základních procesů ovlivňujících život člověka. Vědět, čím je takový cyklus ovlivňován, je klíčové pro zachování dostupnosti vodních zdrojů v dostatečné kvalitě. Ty jsou stále více ovlivňovány činností člověka a vystaveny změnám klimatu. Následkem toho dochází k častějším výskytům extrémních jevů, jakými jsou povodně a období sucha. A právě sucho, stále častější a delší, nás bezprostředně a pokud možno urychleně nutí zadržovat vodu v krajině.

Zdeněk Lebl

Foto: autor a archiv

Dešťovou vodu na zemi jen tak neudržíme

Její vypařování z krajiny je zásadní, protože přibližně dvě třetiny vody, která spadne v podobě srážek, se dříve či později vrátí zpět do atmosféry v podobě vodní páry.

Retence vody – tedy její „schraňování“ – to už je jiná...

Ale jak nám stále se opakující povodně připomínají, naše krajina má problémy s krátkodobým zadržením čili retencí vody.

Přírodní podmínky jsou v tomto ohledu nepříznivé na šedesáti procentech našeho území, další problémy si přiděláváme sami způsobem, jakým s krajinou zacházíme. Zemědělská půda České republiky zaujímá rozlohu 4,22 milionu hektarů, z toho orná půda má výměru 2,99 mil. ha a velká část odtoku vzniká mimo jiné i zde. Nevyhneme se ani odtoku z lesů. Za deště se voda z lesa jen hrne, vždyť chybí rozsáhlejší technická opatření na zadržení vody z lesních komplexů (zasakovací příkopy, protierozní cesty...) Naprší-li 100 mm srážek, znamená to, že na plochu

Koloběh vody neboli hydrologický cyklus je stálý oběh povrchové a podzemní vody na Zemi, doprovázený změnami skupenství.

jednoho hektaru dopadne 1000 kubíků vody, což je pro představu krychle o hraně 10 metrů. Tato voda by měla zasáknout nejlépe na té samé ploše, na kterou spadla. To však mnohdy není možné, neboť bez většího užítku odtéká a způsobuje problémy v níže položených oblastech.

Hoře z nerozumu

K zadržení vody dochází jak na povrchu terénu a v přizemní vegetaci, tak v nadložním humusu a v hlubších vrstvách půdy, takže její zvýšení je možno docílit pomocí technických a biologických opatření.

Snížená „zachytitelnost“ vody se podílí na vzniku bleskových povodní, při nichž intenzita srážek překračuje intenzitu vsaku. Vsakovací kapacita půdy už bývá zcela naplněna a ve svažitých podmínkách nastává odtok a následně zalamování rukou obyvatel postižených domů...

Při prudkém dešti se voda nekontrolovaně řítí z lesa nad Řítkou – nejdřív nadělá škodu na komunikaci, aby v dolní části způsobila řadu problémů

Rozhodlo se už na newyorské burze

Protipovodňové zábrany na tocích zvyšují množství vody v korytě (zabraňují rozlivu) a zvyšují rychlost vody, na což doplácí níže položené oblasti. Současný systém obhospodařování zemědělské půdy má kořeny v době vzniku Československa. Agráři se v roce 1920 rozhodovali, jakou cestou obhospodařování půdy se vydat, zda směrem hospodaření (obilí, zornění půdy), nebo chovatelství (dobytek na maso → louky a pastviny). Tehdejší cena komodit na newyorské burze rozhodla o typu výroby zaměřeném na obilí. Už tenkrát bylo nevědomky rozhodnuto o snížení retenční kapacity půdy.

Naši venkovští předci ještě v 50. letech minulého století moc dobře věděli, že meze mezi drobnými poličky jsou tou nejpřirozenější hrází při hospodaření s vláhou přicházející z nebe...avšak jen do doby, než na pole dopadla tvrdá pěst Gottwaldova, aby dokonala úděsné dílo někdejších komunistických mocipánů – rozorávání mezí. Mělnicko 1950

V té době však existovala malá políčka, nebyly výjimkou louky střídané ornou půdou, meze, remízky, půdu neudusaly traktory a jiné kolosy, ale našlapovala na ní drobná kopyta koní.

Větší problémy s retencí vody nastaly po roce 1948. V komunistickém systému tvorby krajiny zmizely meze, které rozbíjely a zpomalovaly soustředěné proudy vod tekoucích po pozemku. Ale hlavně se výrazně začaly zvětšovat bloky orné půdy, tedy ony nešťastné dlouhé širé rodné lány, na zemědělské pozemky se dostala těžká mechanizace, půdy v povrchové i podpovrchové vrstvě byly utužovány tak, že se z nich pomalu stával půdní beton...

Nedivme se, že klesají zásoby podzemních vod!

Eroze půdy byla do převratového roku 1989 velmi vysoká, po roce 1992 však trend zhoršování retence vody v půdě vyvrcholil. **Souvisí to se zcela nesmyslným obhospodařováním zemědělské půdy, protože na 74 procentech orné**

Doufejme, že to u nás nedopadne jako s rybníkem v Korně u Karlštejna, kolem něhož autor chodil dvacet roků – až do předloňska. Celý vyschl!

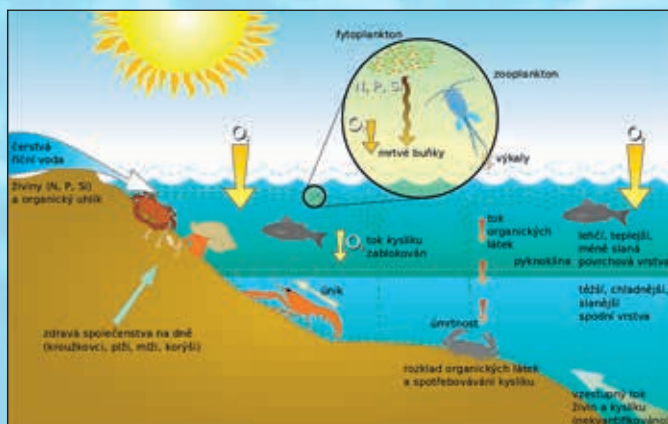

Kukuřici k nám ideologicky dovezl někdejší sovětský novodobý car – Chruščov. Seje se na nevhodných terénech a vůbec: tohle ze slibované úrody na Příbramsku udělal hyperliják. A voda? No samozřejmě, že bez užitku zmizela v kanálech a rozlita v zahrádkách, v horším případě i v domech...

půdy pěstujeme obilí, řepku a kukuřici. Z krajiny po roce 1992 postupně zmizely pícniny – kterých je v současnosti o 21 procent méně při porovnání s celkovou výměrou orné půdy – a zelené hnojení a nastoupily technologie bez orání zpracované půdy (podpovrchové zhutňování půdy). A pak se divíme, že klesají zásoby podzemních vod...?

Voda prostě nemá šanci zasakovat, může pouze odtékat

Protože se zvýšila eroze, a tím se snížila hloubka půdního profilu (tedy i retenční kapacita půdy), začaly se ve zvýšené míře aplikovat pesticidy, které mají negativní vliv i na půdní faunu. Ta v půdě vytváří preferenční cesty a umožňuje rychlejší zasakování intenzivních srážek. Za sucho, na které si zemědělci stěžují, si částečně mohou sami – podporou eroze a rychlejšího odtoku vody z pozem-

Eutrofizace

je proces obohacování vod zejména o dusík a fosfor. Rozlišujeme přirozenou eutrofizaci (jejímž hlavním zdrojem je výplach těchto živin z půdy a rozklad mrtvých organismů) a nepřirozenou, nadměrnou eutrofizaci způsobenou lidskou činností.

Dusíkaté látky a fosfáty způsobující nepřirozenou eutrofizaci často pocházejí z hnojiv používaných v zemědělství a dešti splávaných do vodních toků (u fosforu jsou to třeba některé prací prostředky).

Důsledkem je nejprve přemnožení planktonu a také sinic (vodní květ) a posléze, po masovém odumření se projeví nedostatky kyslíku ve vodě (zejména u dna, kde ho odebírá tlení hmoty) a následné vymírání ryb a dalších organismů.

Bohužel je proces eutrofizace podporován také intenzivním rybnářstvím, zejména přikrmováním ryb.

ků. Čím menší hloubka půdního profilu, tím menší zásoba vody v půdě využitelná pro rostliny, ale i sucho ve vodních tocích. Dalším článkem řetězce jsou klimatické podmínky, které však neumíme ovlivnit a dlouhodobě předvídat. Naši předci vyvinuli důmyslná protipovodňová opatření – třebaš treboňskou rybníční soustavu. **Současné české zemědělství tyto, i zkušenosti z Asie a Ameriky, úplně ignoruje.**

Dusičnany i sinice

V zemědělské krajině jako je ta naše – řítecká – se zvýšily koncentrace, ale i odnosy živin, dusičnany ve vodách obecně, ale i v pitné vodě se objevily pesticidy v povrchových vodách, rovněž ve vodách podzemních, výrazně se zvýšila eutrofizace vod.

Neuškodí připomenout si tento pojem, jak jsme o něm psali v roce 2018 v našem čtvrtletníku.

Sinice – tyhle jednobuněčné potvory vyvolávají alergické reakce, při nichž dostaneme rýmu, někdo vyrážky na břiše, stehnech i jind po těle, dráždí oči a můžou způsobit i zánět spojivky (Foto: Daneš)

Jsme na rozhraní jara a léta a leckde se nemáme kde koupat – vždyť právě zvýšená eutrofizace rybníků a nádrží způsobuje rozvoj sinic a řas...

Spojovacím článkem všech těchto problémů je ve velké míře stále omílaná retence vody. Čím je větší, tím větší je možnost odbourání pesticidů a dusičnanů, zachycení erozních splachů a vody v povodí.

Zvýšení retence zemědělské půdy by vedlo ke snížení objemu a rychlosti odtoku, ke snížení eroze, zlepšení jakosti vody, snížení eutrofizace i ke zvýšení zásob podzemních vod. Mluvíme-li obecně, jsou pro nás následující otázky dostatečně výmluvné?

Pesticidy v ovoci a zelenině v EU

Angrešt	85,70%
Grapefruit	73,10%
Rybíz	72%
Ostružiny	68,40%
Hroznové víno	68,10%
Maliny	66,90%
Jahody	65,40%
Broskve	60%
Jablka	41%
Rajčata	29%

Zdroj: EFSA

Pesticidy jakožto přípravky k tlumení chorob rostlin a jejich ochraně, hubení plevelů a živočišných škůdců prokazatelně mohou – a často i jsou – pro člověka nebezpečné!

V americkém Utahu se pesticidy – jak vidět – aplikovaly už v roce 1919

Kde máme chytré české zemědělství, které tu vznikalo staletí? Jak to, že není veřejným zájmem možnost koupání lidí v kvalitních rybnících a jezerech, jak to, že není definován veřejný zájem v oblasti jakosti vody? Jak to, že lidé nemají nárok na pitnou vodu bez pesticidů?

DEFINUJME VEŘEJNÝ ZÁJEM I NA OBCNÍ ÚROVNI!

Bez toho nebudeme schopni proměnit zemědělství tak, aby podporovalo zadržování vody v naší krajině.

Klasická protierozní nádrž, jaké aktuálně vyrůstají na našem venkově

Průleh

Je to protierozní opatření zadržující vodu a půdu v krajině. Jedná se o mělké široké, často zatravněné příkopy s mírným sklonem zatravněných svahů, vytvořené s nulovým nebo malým podélným sklonem.

Vytvářejí se na prudších delších svazích s ornou půdou. Průlehy vytvoří „schody“, které umožní napršené vodě se do půdy vsáknout. U rybníků jde o průleh vsakovací, nebo umožňující neškodný odtok zachycené vody z pozemku (průleh odváděcí). **Kromě zadržování vody v krajině může průleh zabránit také přívalovým povodním.**

Prohloubit staré příkopy... například

Samotné přehrady na vodních tocích nestačí, vodu musí zadržet technická a biologická opatření přímo na půdě. Do krajiny je třeba dostat například zachytivé zatravněné průlehy – o šíři 12 m a hloubce 1 m umí zadržet na jeden běžný metr 8 000 l vody, vsakem přes travní porost pak zlepšovat jakost vody. Pomůžou jak příkopy, suché nádrže či malé rybníky, tak i biologická opatření (zatravnění). Mokřady navazující na technická opatření mohou retenci vody výrazně pomoci.

Tlačí nás čas!

Správné umístění jednotlivých opatření v terénu, s výjimkou vodních toků, není u nás právně řešeno, mimo pozemkové úpravy. Ale ty jsou v ČR plánovány na několika desetiletí... Máme tolik času? **Trvá to všechno moc dlouho, protože na většině pozemků dnes hospodaří nájemci, a ne skuteční vlastníci.** V plánu společných zařízení, mezi něž patří například budování polních cest, malých vodních nádrží, suchých poldrů, mezí, příkopů, teras apod., se objevují velmi sporadicky opatření ke zvýšení retence vody. Už Evropská vodní charta přijatá ve Štrasburku před padesáti lety definovala požadavky na jakost vody, ale i retenci vody v povodí. Od té doby se zlepšila jakost vody ve vod-

Z extrému do extrému...

ních tocích (výstavba čistíren odpadních vod) a pokročilo se při odstraňování znečištění z průmyslových závodů. V oblasti retence vody na zemědělské půdě je však vidět výrazný deficit opravdu účinných opatření.

Výstavba nových přehrad je jistě chvályhodná, při extrémních hydrologických jevech (sucho, povodně) mají přehrady svůj význam. **Ale přehrady plné sedimentů, eutrofizovaných vod, pesticidů nebo i sinic jsou dvojsečná zbraň.**

Proto musíme řešit, a to bez dalších odkladů, promyšlené zadržování vody v krajině. Snížíme-li povodňové dopady extrémních srážek a zlepšíme výrazně jakost vody a kromě jiného se teď v létě aspoň budeme mít kde koupat.

JARNÍ POHLED DO ŽIVOTA

Když březen tůkal na vrátka, byla školka pro děti ještě uzavřená a vzdělávací zcela probíhalo distanční formou. Pauza, kdy se děti se svými kamarády nemohly denně potkávat, byla opravdu dlouhá. Chceme tímto poděkovat všem rodičům i dětem za aktivní přístup v této době a za zpětnou vazbu, kterou nám dávali v podobě vzkazů a fotografií.

Na oslavu krásného jarního svátku Velikonoc jsme proto připravili pro zpestření dětem „**Velikonoční cestu zajíčka Šikuly**“. Cesta měla 4 zastavení – u rybníka, v lese, na návsi a poslední stanoviště bylo v zahradě školky. Tam na děti čekalo zasloužené překvapení v podobě zajíčkového pokladu. Po zazpívání velikonoční koledy si mohlo každé dítě z pokladu něco odnést. Odměnou pro nás byly krásné obrázky od dětí s jejich podpisy.

Od 12. dubna se školka sice otevřela, ale pouze pro budoucí školáky a děti rodičů IZS. Každé pondělí a čtvrtek za asistence rodičů probíhalo testování. To abychom včas podchytili případný výskyt onemocnění covid 19. Děti byly moc šikovné i statečné a proto je vždy čekala malá odměna. Pozitivní tak byla ve školce vždy jen **nálada** 😊

V NAŠÍ ŠKOLIČCE

kreslily křídou oblíbené zvíře pro čarodějnici, poznávaly pohádkové postavy, hádaly hádanky z pohádek, vařily kouzelné lektvary, letěly na koštěti, prošly pavoučí sítí, kreslily obrázek na čarodějnickou záplatu a podepsaly si ji. Po prozrazení čarodějnického zařikadla jim čarodějka Elvíra vydala ze svých pokladů čarovný obrázek a pavoučí dobrůtku, za jejíž upečení děkujeme naší paní kuchařce :)

LÉTAT NA KOŠTĚTI – TO JE NĚCO...

Na konci dubna se slaví **čarodějnice** a je tradicí si tento svátek v MŠ užívat. Proto jsme pro děti uspořádali další překvapení, a to „**Čarodějnickou cestu**“. Začátek byl u „**Věštecké koule**“ v čarodějnickém převleku. Cestou děti

OHEŇ A ŠPEKÁČKY

Předškolákům, kteří v tuto dobu už školku navštěvovali, jsme připravili pro tento den zábavné úkoly a soutěže i s čarodějnickým rejmem na školní zahradě. Na zahradě pak před obědem vzplál oheň, na kterém nám paní kuchařky opekly moc dobré špekáčky.

ČARODĚJNICKÝ DEN V MŠ SE MOC POVEDL

V květnu školka konečně otevřela dveře pro všechny děti a už bez testování ☺

To bylo radosti ze setkání ☺, hlavně paní učitelky ze třídy „Kofátek“ se moc těšily na své svěřence.

V současné době se už pomalu vracíme k běžnému režimu. Proto k nám už mohlo zavítat i divadlo s pohádkou „O zlaté rybce“, která se dětem velice líbila a s napětím ji sledovaly až do konce. Další pěkná představení nás v červnu ještě čekají.

Blíží se konec školního roku a nás čeká ještě společné fotografování, oslava **Dne dětí** a na závěr rozloučení s našimi nejstaršími kamarády, kteří v září nastoupí do první třídy.

Přejeme Vám všem krásně prožité léto plné sluníčka, odpočinku a pohody. V září se těšíme na viděnou ☺

Školákům přejeme úspěšný vstup do nové životní etapy ☺

Kolektiv MŠ Řitka

Fotografie pořídili: rodiče dětí, Simona Vinická a Dana Jará

MEZINÁRODNÍ DEN DĚTÍ NA LADECH

V roce 1949 Mezinárodní demokratická federace žen vyhlásila **Den pro ochranu dětí**. Datum oslav bylo ustanoveno na **1. červen**. Den pro ochranu dětí se začal slavít rok po jeho vyhlášení a oslavy probíhaly každý rok. Některé státy převzaly datum a postupně se ze *Dne pro ochranu dětí* stal **Den dětí** nebo také jiným názvem **Mezinárodní den dětí**. Československo, později Česká republika také převzala toto datum a Mezinárodní den dětí se slaví na začátku června.

V roce 1952, kdy už se slavil Den pro ochranu dětí, usilovala Mezinárodní unie pro péči o dítě o vyhlášení dne, který by oslavoval výhradně děti. Na toto OSN zareagovala a v roce 1954 vyhlásila **Světový den dětí** (Universal Children's Day). Cílem vyhlášení bylo, aby každý stát jednou v roce upřel pozornost na nejmladší obyvatele. Účelem vyhlášení byla také podpora dětí, poskytnutí dobrých podmínek pro jejich zdravý vývoj a přístup ke vzdělání. (red)

Až se srdce směje...

Zdeněk Lebl

Foto: autor a archiv (klejotok)

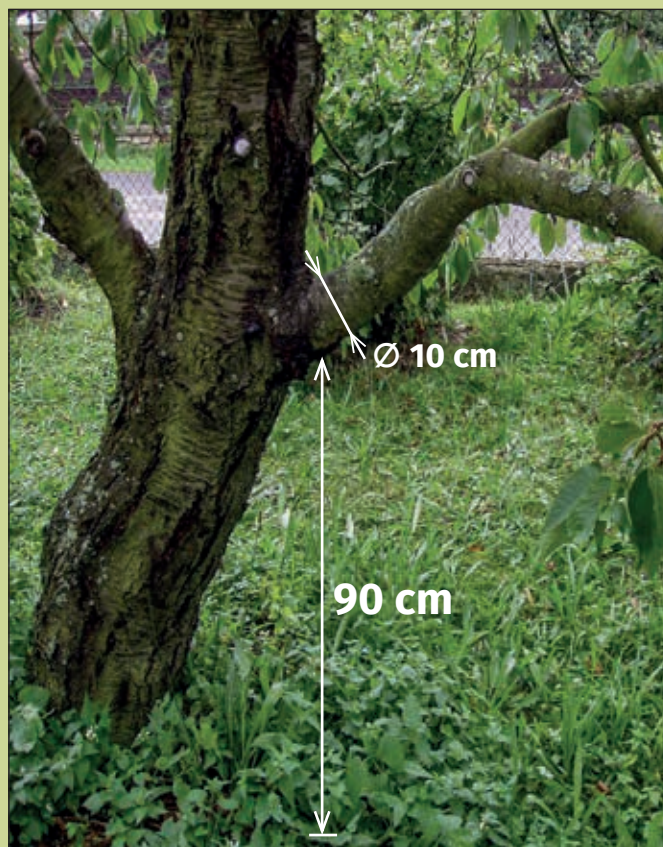
Je to tak na vesnicích všude – sousedi se potkávají a sdělují si své zkušenosti s pěstováním i šlechtěním. Mnozí, kteří byli do teď vlastním pozemkem se zahradou či aspoň zahrádkou nepolíbeni, zdravě vyzvídají, třeba jak správně uříznout starší nebo usychající větev na třešni, ke které nás přivedla jedna zdejší rodina, Tak tedy:

SPRÁVNÝ ŘEZ TŘEŠNĚ

Při řezu třešně je možné bez většího rizika odstranit větev do tloušťky 1/3 větve (kmene), ze které rostla. V tomto případě by to neměl být žádný problém. Větev odstraníme v červnu a sice na větvěnkou kroužek (viz foto 2), v době, kdy budou na stromě zrát plody. Ránu zamažeme štěpařským voskem nebo zatřeme latexem. Ne bílým, ale v barvě kůry. Můžeme tak dodatečně opravit i starší řezy na kmene a silných větvích.

Zabráníme tím riziku tvorby klejotoku. Jednou z příčin jeho tvorby je nedostatek vápníku. Udělejme okolo stromu cca 1 metr od kmene po obvodu rovnoměrně šest děr (trubkou či jinak) asi 5 cm v průměru a půl metru hlubokých. Rozmíchejme v 10 l vody asi 3 kg mletého vápence a za

„stálého míchání“ nalejme směs rovnoměrně do těchto děr. Po aplikaci otvory zasypeme zeminou. Věřme, že to stoprocentně pomůže: třešň si vápník najde a využije pro svůj růst.

Tak jak budeme řezat? Jistěže odspodu, po směru dlouhé šípky vlevo

Při řezu „na větvní kroužek“ se i větší řezná plocha může pěkně zahojit

A tady to máme názorně na jednom obrázku:

- 1) Zbytečný čípek = horší hojení + brána pro nemoci
- 2) Vysoký čípek začne zahnívat
- 3) Tady jsme řezali „na větvní kroužek“ a máme pokoj

Humpolácky vedený řez způsobí, že se nejenže rána nezahojí – navíc způsobí klejotok

Tak tohle snad ani není řez, spíš odlomení. Ponechaný čípek větve jakoby říkal: „Tudy račte, milé houbové choroby!“

KLEJOTOK

Je to pryskyřici podobná hmota vyloučená rostlinami na povrch borky (kůry), někdy i plodu. Jde o pevnou, polotuhou nebo řídkou lepkavou, někdy průhlednou nebo průsvitnou hmotu, žlutě, červenohnědě nebo oranžově zbarvenou.

K výtoku dochází často na místě poranění a jde o reakce na vnější podněty jako je napadení hmyzem nebo poškození infekcí. Právě u peckovin je klejotok častý a jeho následkem odumírají po určité době větvičky a menší větve. Výjimečně mohou následkem klejotoku uhynout celé mladé stromky.

BYLINA MLÁDÍ aneb ČESKÝ ŽENŠEN

Ale to nejsou jediné názvy pro KŘEN SELSKÝ, také bylina starých Slovanů, mužská, mořská, dokonce koňská ředkev a pak i – podržte se – rafan, potažmo rafanus. Tím jsme zabrousili do Průvodce lidovými názvy rostlin a můžeme se křenu věnovat pro jeho jedinečnost.

Ano – ti staří Slované – to sedí. Přinesli si ho totiž v době stěhování národů, tedy někdy mezi 4. a 7. stoletím a pět století nato se u nás začal pěstovat. Třebaže řecká mytologie uvádí, že má cenu zlata, v našich končinách se křen nevyhnal do nebes, ale spíš přikusoval k pečenému koutovi, ovci nebo praseti.

UDĚLEJME MU MÍSTO NA ZAHRADĚ!

Křen je pořádný klacek, takže pro něho vykopejme klidně půlmetrovou jámu, kterou „vysteleme“ kamennou či drenáží ze starých cihel. Vyhnojíme uleželým koňským hnojem (na loukách kolem Řitky nacpeme do igelitky pár lopatek koňských koblížků a počkáme s nimi do podzimu). Od září kořenové řízky dlouhé 10 cm a silné 2 cm bez vegetačního vrcholu vysadíme půl metru od sebe do hloubky 15 cm. Až nám na jaře vyraší výhonky, odhrneme zeminu a ponecháme na řízku jen 1-2. Půdu zase přihrneme. První rok kořeny sklízíme až na podzim, aby zesílily.

Někdy nám křen přeleze i plot. Ale pořád je dobrý – vždyť je selský!

Když nám v létě i půldruhámetrová rostlina zkrášlí zahradu svými bělostnými květy, aby se nevysilovala – seřizneme je, ale nevyhazovat! Nemají sice tak ostrou chuť, ale posypeme-li jimi guláš nebo třeba králíka na smetaně, uvidíme nebo lépe řečeno – ucítíme tu lahůdku...

NEJEN VITAMINOVÁ BOMBA

Křen je úžasně bohatý zdroj **vitaminu C** (ze 100 g kořenu ho naše tělo získá 50 mg), provitaminu A – karotenu, železa, hořčíku, draslíku, vápníku a fosforu, k tomu spoustu **antibakteriálních** a **fytoncidních** látek. Obsahuje také hořčičné **silice** a vůbec je to pašák chránící a upevňující naše zdraví.

ŠTIPLAVÝ ČLEN DOMÁCÍ LÉKÁRNY

Leckde se, tak jako za starých časů ještě dnes užívá zevně „na regma, jak se říkávalo“, tedy na bolavé klouby, a sice pomocí listů nebo křenových placek. Zato vnitřně

povzbuzuje chuť k jídlu, zlepšuje trávení, léčí záněty dýchacích cest. Stále aktuální je křenová prevence proti útokům bakterií, virů nebo houbovým chorobám. Jestli – zejména u dětí – chceme potlačit jeho štiplavost, nastrouhaný křen smícháme se lžičkou medu.

OVAR A BEZ KŘENU? VYLOUČENO!

Pokrm z nejčestějších si opravdu bez křenu představit nelze! To by tuzemští labužníci věru nepřežili...

A navíc setsakra dobře vědí, že v tomto případě se k strouhanému křenu přidává ještě něco...

Prastarý a naprosto oficiální název může znít pro puritány krapet nelichotivě – **vejmrda**.

Bělostnými květy můžeme na talíři posypat maso i s přílohou

POBREČÍME SI, ALE HEZKY...

Křen je zkrátka zázračný kořen, který má jedinou nevýhodu – jeho příprava ke konzumaci dá víc práce, při které si navíc i pobřečíme...

Jablkový křen neboli vejmrda:

Budeme potřebovat: 1 křen, 2 střední jablka, ne moc cukru, trošičku soli, kapánek octa, podle chuti vývar (nemusí být).

Žádná věda: Očištěný křen a oloupaná jablka nastrouháme na jemném struhadle. Podle chuti přidáme cukr, sůl, ocet, (trochu vývaru od ovaru) a zamícháme. Podáváme v kompotové misce.

I tenhle vepřový guláš z plecka chutnal „jako křen“, však jím byl taky posypáný...

Jistě jste zaznamenali, že se ve středu naší obce cosi staví. Protože to zajímá řadu lidí, s radostí využíváme možnost informovat vás prostřednictvím letního vydání čtvrtletníku.

Volnočasový areál staví a realizuje sportovní klub SK Sportuj pod Brdy na pronajatém pozemku Sokolu Řitka, takzvaných Ladech. Areál má v současné době cca 4 500 m², které budou sloužit k volnočasové aktivitě všech věkových kategorií.

A co se tedy chystá?

Mimo dětského fotbalového hřiště o rozměru 55 x 35 m bude v areálu v nejbližších dnech dokončena i běžecká dráha 50 m, dálkařské doskočiště, rozběžiště pro hody, hřiště na petanque, instalován ping-pongový stůl, multifunkční hřiště na fotbálek, volejbal, badminton a další sporty. Mezi hlavní dětské atrakce bude patřit vzduchová trampolína o rozměru 16 m x 10 m, která by se měla instalovat v průběhu června 2021. Mezi další prvky by se mělo zařadit workoutové hřiště (spojení gymnastiky, rychlosti a silového tréninku), kombinované s prvky parkouru.

Odpovědi na nejčastější otázky:

Kdo financuje areál?

Celý projekt je financován z několika zdrojů: Fotbalová travnatá plocha z darů občanů Řitky a sponzorů (podařilo se vybrat téměř 250 000 Kč. Všem dárcům moc děkujeme a kdo by se k nim chtěl přidat, všechny informace nalezne na www.skspb.cz/volnocasovy-areal. Volnočasový areál pak z vlastních zdrojů sportovního klubu, úvěrů a – doufejme, že i budoucích grantů. Do konce června 2021 bude od začátku realizace proinvestováno více než 1 200 000 Kč, a další náklady na dokončení nás ještě čekají.

Kdy bude areál otevřen?

Však je již v odpoledních hodinách přístupný, ale spíše v jakémsi testovacím provozu, protože stále probíhá realizace. Oficiální otevření plánujeme na den spuštění vzduchové trampolíny. Předpokládaná otevírací doba bude v týdnu od 15 hodin a o víkendech již v hodinách dopoledních.

Jaké je v areálu zázemí?

Aktuálně mobilní stánek s občerstvením, který kolaudujeme na trvalou provozovnu. Předpokládá se napojení areálu na zdroj pitné vody a kanalizaci, a tak bude moci být spuštěn i provoz toalet. Provoz bistra financuje pravidelné náklady celého areálu, takže zakoupením jakéhokoliv nápoje či jídla nepřímo podporujete i udržitelnost areálu.

Jaké akce v areálu plánujeme?

Nespočet! Ale potřebujeme ho nejdřív dokončit. Aktuálně areál využíváme hlavně pro tréninky našeho klubu SK Sportuj pod Brdy. Trénujeme zde atletiku a žákovský fotbal od 4–15 let věku. Těšit se však můžete i na pravidelné či jednorázové akce. První větší akcí v areálu byl 1. června Dětský den, další bude pravděpodobně Řítecký maraton 19. 6. 2021 www.skspb.cz/ritecky-maraton, společný běh pro dobrou věc, a díky sponzorům se nám podaří získat další finanční prostředky pro sportovní vyžití v Řitce. V plánu máme pořádat pivní slavnosti s účastí lokálních pivovarů, dětské dny, závody typu „spartan race“ a mnoho dalších při kterých se jistě dobře pobavíte.

Bude se platit vstup do areálu?

V otevíracích hodinách bude zdarma. Zpoplatněné budou pouze některé sportovní prvky, které patří třetím stranám (např. vzduchová trampolína) nebo prvky, u kterých budeme zapůjčovat vybavení. Všechny příjmy budou opět použity na rozšiřování a úpravy areálu.

Kontaktní osoba:

Jiří Hrdlička, jirka@sportujpodbrdy.cz, tel.: 605 912 925

☺ „Ondro, koupil jsi během dovolené nějaké suvenýry?“
„Plnej kufr, ale než jsme dojeli domů, všechny jsme je vypili...“

☺ „Jak jste se měli na dovolené?“ ptá se pan Slepíčka sedmdesátiletého souseda Lenivého. „Báječně, denně jsem surfoval...“ „A kde?“ nevěří soused. „Na internetu.“

☺ „Vaše dcera prý byla v létě na dovolené ve Španělsku. Přivezla si nějaký suvenýr?“ „Ach ano, zítra jsou křtiny.“

☺ „Tak jak bylo na Kanárech?“ „Ále, byla tam taková zima, že i nudisti chodili v plavkách.“

☺ V obchodním domě nakupuje rodina věci na dovolenou. Paní i dcera už mají pro sebe všechno. Konečně dojde řada i na otce, který jde k pultu a říká: „Prosím bych něco na sebe za třiaadvacet korun...“

☺ Turista při návštěvě Svaté země zavítá také ke břehu Genezaretského jezera. Na břehu stojí malá lodička, která převládá turisty na druhou stranu. Muž se ptá majitele lodi, kolik stojí plavba ke druhému břehu a doví se, že deset dolarů. „Není to trochu moc?“, diví se. „Milej zlatej, nezapomeňte, že po tomhle jezeře chodil Pán Ježíš pěšky!“ odpoví lodník. Turista se usměje a řekne: „Ani se mu nedívím, při takovejch cenách!“

☺ Jeden klášter v Japonsku stojí na vysokém útesu a jediným způsobem dopravy nahoru je primitivní lanovka – velký proutěný koš s kladkou, který tahá na laně jeden z mnichů. Turista, který si všiml, jak je nosné lano staré a roztřepené, se ho v půlce cesty ptá: „Prosím vás, jak často měníte to lano?“ Mnich se zarazí a po chvíli povídá: „Pokaždé, když praskne!“

Ilustrační foto: Zdeněk Lebl

☺ Kněz přijede na zahraniční dovolenou a ubytuje se v jediném volném hotelu. Ráno si stěžuje na recepci: „Celou noc jsem nemohl spát!“ „A pročpak?“ ptá se recepční. „Našel jsem v posteli mrtvou štěnici!“ stěžuje si kněz. „No a to jste neusnul kvůli jednomu neškodnému, malému, notabene mrtvému zvířátku?“ diví se recepční. „Jasně, protože všichni jeho příbuzní a kamarádi mu přišli na pohřeb!“

☺ Maminka se rozhlíží po letišti a říká tatínkovi: „To máme ale zavazadel, škoda že jsme s sebou na dovču nevezli i klavír.“ „Na co klavír, prosím tě?“ „No, já jen že na něm máme položený letenky...!“

PERLIČKY ZE ŠKOLNÍCH LAVIC

Paní učitelka při neúspěšném zkoušení dějepisu: „Já bych u toho mohla plést, to bych stihla, aspoň bych u toho něco udělala.“

Žákyně si špitá se sousedkou v lavici a přistoupí učitel: „Chcete se na něco zeptat?“

Žákyně: „Ne“

Učitel: „Už jsem se bál, to by mi tak ještě chybělo.“

V roce 89 probíhala na jedné hodině angličtina, když se z ničeho nic uvolnil ze zdi obraz Gustáva Husáka a spadl na zem. Samozřejmě se rozbil rám i sklo, všude litaly střepy, každý se lekl. Jediný, kdo nehnul brvou, byla angličtinářka. Otočila se a hodnotila následky větou: „Tak, a je po něm.“

Paní učitelka: Jmenujte manželky Karla IV.

Žák: !?!

Učitelka: Eliška ...

Žák: Přemyslovna.

Učitelka: Tak to by si musel vzít svou matku. Co nějakou Annu? Neznáte?

Žák: Anna Karenina.

POZNÁMKY V ŽÁKOVSKÝCH KNÍŽKÁCH

Honí se s kluky po chodbě a nevhodně řihá.

Zapomněla mi připomenout, že zapomněla sešit do AJ. Trénujte s ní doma paměť, potřebuje to.

Vaše dcera si při vyučování hrála se spolužákovým perem.

Žákyně nemá zaplacené obědy, přes napomenutí ujídá spolužáky oběd, napomenutí nerespektuje, a je drzá!

Odmítá psát cokoli do školního sešitu, který ani nemá.

Vaše dcera plivala z okna a potřísnila kolemjdoucí ženu, která byla tímto činem velice pohoršena.

Na začátku hodiny váš syn vstal a zeptal se mne: „Může žák dostat poznámku za něco, co neudělal? Já mu odpověděla, že ne a on drze řekl: „Tak vám říkám, že jsem neudělal domácí úkol.““

ŘITECKÝ RYBOLOV NENÍ V KARANTÉNĚ aneb MŮŽETE SE TĚŠIT..

„...Neberou, voda je studená,“ odpovídají rybáři, kteří si už letos – po dlouhé zimě a chladně deštivém jaře – byli nahodit prut na řítecké nádrži. V rámci „všeobecného rozvolňování“ ale řítecký spolek rybářů stihnul už tři brigády: tradiční první předvelikonoční, s ořezem všech vrbiček „na babku“. Jen proutí letos zůstalo „na ocet“ neb tradiční koledování s vrbovou pomlázkou zůstalo v zapovězených aktivitách. Členové spolku se pak sešli (v náležitých rozestupech) i s hráběmi a sekačkami: zkrátit bujnou vegetaci a traviny (tam, kde nebylo „rozryto“) včetně úklidu břehů.

Holt je to už tradice, jak je vidět na fotce z roku 2017 ...

Aby to bylo i o šupinách, patří se uvést, že byla patřičně doplněna rybí osádka tak, aby spolek rybářů nebyl v přesile. Jarní násada na rybník je tradičně složena jak z dravců, tak i „bílých“ ryb. Letos například línů.

S úlevou lze dodat, že nedávné vytrvalé deště, naplněná koryta struh a potoků přítoku do rybníku – až hráz začala přetékat – neodplavily „úlovky budoucí“ ani nezanechaly škod na krajině.

Spolek připravuje nový rybářský řád, s pravidly se seznámí každý rybařící host, zájemce o jednodenní či vícedenní rybolov. Jen na pravidle „chyť a pusť“ se asi nic nezmění.

Lze očekávat, že i letos zájemců o sportovní rybolov v Řitce bude výrazně více, než tomu bylo v minulých sezónách. Tedy „trend lokálních aktivit“, a jako patriot dodávám: „není voda jako voda!“

Plánujeme! Sluší se dodat „plni optimismu“. A protože „ono to uteče jako jarní voda“, poznamenejte si do diářů, že **druhá zářijová sobota (11. 9. 2021) bude patřit dětským rybařikům, pro které spolek rybářů na říteckém rybníku uspořádá závody od 8.30 do 11. hodin.**

Ryby mají za sebou „tření“, a tak snad již brzo začne pohodová rybářská sezóna, kterou si užijí členové spolku, jejich hosté a především návštěvníci, pro které platí: „**máme již OTEVŘENO!**“ Ti všichni, doufejme, letos rozčeří „stojatou vodu nádrže“ spokojenými úlovky a hezkými zážitky z rybolovu.

Ať se nám, sousedé, léto všem vydaří.

Tomáš Szennai za Spolek rybářů Řitka

... a nebyla přerušena ani v době koronavirové.

SPOLEK RYBÁŘŮ ŘITKA

za přispění Obecního úřadu Řitka

pořádá tradiční

DĚTSKÉ RYBÁŘSKÉ ZÁVODY

v sobotu 11. 9. 2021

na rybníku u sokolovny

pro děti do 15 let (narození 2006 a mladší).

**ZÁPIS ÚČASTNÍKŮ V 8:00 HODIN,
ZÁVODY 8:30-11:00 HODIN.**

**V 11:15 HODIN VYHLÁŠENÍ
VÝSLEDKŮ A OCENĚNÍ VÍTĚZŮ.**

OBČERSTVENÍ V SOKOLOVNĚ

dětem poskytuje hostinský Martin Klikorka.

STARTOVNÉ ZDARMA
CENY PRO VŠECHNY ÚČASTNÍKY

Startující mohou rybařit i po skončení závodů do 15 hodin!

Slyšeli jste už o energetických poradcích?

Většina lidí zná finanční poradce. Někomu se ježí vlasy, když o nich slyší a někdo si jejich služby chválí. Energetického poradce má ale také čím dál tím více rodin, firem či jedinců, kteří chtějí pomoci se svými náklady. Dovolte mi, abych Vám jejich práci popsal z pohledu člověka, který se od energetiky vždy distancoval, poté jí dal šanci a nyní je s ní v každodenním kontaktu.

Dříve tato činnost neměla smysl, ale..

Zhruba před 10 lety se rozvolnil energetický trh a roztrhl se pytel s nově vzniklými dodavateli energií. Mnoho lidí chtělo vyzkoušet jejich služby, protože noví dodavatelé nabízeli mnohem nižší ceny elektřiny a plynu než majoritní dodavatelé.

Nutno říci, že si skutečně velké množství lidí polepšilo, ale bohužel ne všichni měli takové štěstí a na nesplněné sliby dodavatelů následně doplatili.

Navíc někteří dodavatelé a zprostředkovatelé používali opravdu nehezké prodejní taktiky.

V dnešní době, po tom, co několik let novinami létaly články o tzv. energo-šmejdech je energetika jako obor v očích lidí důvodem ke strachu.

I pro mě byla energetika sprosté slovo..

Obavy a nedůvěra jsou na místě a proto, když jsem se dozvěděl, že existuje energetické poradenství a bylo mi nabídnuto místo ve firmě, která má v názvu „energy“, řekl jsem, že své jméno s tímto odvětvím nikdy nespojím a ani jsem neuvažoval nad změnou oboru svého podnikání.

Opak byl pravdou. Poznal jsem partu mladých, velmi sympatických lidí, kteří mě uchvátili hlavně přístupem k etickému obchodování. Začal jsem se tedy o energetiku zajímat a po nějaké době jsem se rozhodl pracovat společně s ostatními na očistě její nechvalné pověsti.

Etické a transparentní jednání mě baví a naplňuje.

Trápilo mě a trápí do teď, že málo který obchodník jedná opravdu v zájmu klienta, bez úmyslu obohatit se na člověku, který danému produktu či službě nerozumí.

Tento nešvar je všudypřítomný a na nepoctivého podnikatele můžete narazit ve všech různých oblastech, v obchodě i ve službách.

Každý se snaží vydělat peníze, aby se uživil a záleží jen na tom, jaký systém k tomuto cíli využije.

Věděli byste, kdy je vhodné podepsat smlouvu s fixní cenou na určité období?

Na tuto otázku existuje velmi jednoduchá odpověď.. v době propadu na burze.

Problém ale je, že ceny na burze se neustále mění a běžný, pracující člověk nemá čas na sledování grafů a monitorovat dění na trhu.

A tady se konečně dostáváme k tomu, co si máte představit pod pojmem „energetický poradce“.

Tato činnost začíná oslovením klienta, který poradci umožní v ideálním případě osobní setkání, na kterém se s klientem seznámí, zjistí jeho potřeby, jeho pohled na úspory nákladů a ukáže mu, jak s těmito náklady hospodaří.

Pokračuje tím, že jeho současný stav porovná s aktuálním stavem burzy, případně stálými nabídkami dodavatelů a vytvoří analýzu možných úspor. Dále se zaměří i na správné nastavení distribučních poplatků a připraví návrh úsporných řešení.

Pokud klientovi takové řešení dává smysl a líbí se mu jednání daného poradce, dojde k navázání spolupráce a poradcovy povinnosti se o klienta dlouhodobě postarat.

Práce poradce začíná ve chvíli, kdy si obě strany řeknou, že chtějí spolupracovat.

Jakmile dojde k dohodě, musí poradce domluvit sjednanou cenu s dodavatelem. To při neustálém pohybu na burze není jednoduchý úkol, vzhledem k tomu, že pokud nabízí poradce opravdu co nejnižší cenu, stačí pár hodin a smluvená cena se může stát nedosažitelnou.

Ve chvíli, kdy cena na burze přesáhne hodnotu smluvené částky, začíná boj s dodavateli, vyjednávání a pro poradce je tato část spolupráce velmi často stresující.

Když se podaří sjednané ceny dosáhnout, což může trvat i několik měsíců, může si poradce oddechnout. Neznamena to ale, že si „udělá fajfku“ a dá si nohy na stůl. Naopak, jedná-li se o individuální naceňování, práce pokračuje ihned po sepsání smlouvy.

Poradenství = dlouhodobá spolupráce

..a to znamená, že jakmile se uzavře smlouva s fixní cenou na jedno období, řeší se cena na druhé období, poté na třetí, na čtvrté a mohli bychom pokračovat, stejně jako například v Mníšku pod Brdy, kde tato spolupráce trvá již přes 5 let.

Obnovitelné zdroje, vyplatí se mi do nich investovat?

Zvažovali jste již investici do vlastní výroby elektřiny nebo snížení její spotřeby?

Již v minulém roce jsme například v obci Čisovice spustili projekt, ve kterém jsme obyvatelům Čisovic a Bojova zdarma navrhovali projekty na fotovoltaické elektrárny a tepelná čerpadla. Stejný projekt nyní plánujeme i pro obyvatele okolních měst a obcí.

Správný návrh je základ!

Stává se mi, že se dostanu k návrhu elektrárny nebo čerpadla, které absolutně neodpovídá potřebám klienta a jedná se tím pádem o zbytečně drahou věc.

Proto je nejdůležitější samotné, správné navržení elektrárny, nebo čerpadla.

A to je vše, zatím víc nevíme.

Dokud nemáme všechny potřebné podklady a informace, nemůžeme vědět, zda-li se konkrétnímu zájemci investice vyplatí, či nikoliv. Jediné co víme je, že mnoho lidí zajímá, kolik by to stálo a jaké by měl poté úspory na elektřině.

A proto tu jsme a Vy máte možnost nechat si od nás udělat nezávaznou kalkulaci.

Ve stručnosti Vám představím i firmu, kterou zde vychvaluji.

Firma Optimal-Energy.cz, a.s. je největším makléřem na energetickém trhu a zabývá se úsporami na provozních nákladech a vývojem technologií. Šetří peníze rodinám, firmám i celým městům a od roku 2007 ušetřila přes 3 miliardy korun.

V roce 2010 se firma stala akciovou společností, která má pro její partnery systém, který jim dává možnost vydělat si peníze, získat majetek a přitom jednat v zájmu klientů.

Aha, takže to byla celé jen reklama?

Chápu, že si můžete říct „Jistě, zaplatil si reklamu ve zpravodaji a snaží se nám nacpat svoje služby“ ale ono to tak není. Tato možnost propagace nám byla nabídnuta na úřadě i díky dlouholeté spolupráci s již zmíněným městem Mníšek pod Brdy a celým Mníšeckým regionem kde jsme odvedli velmi dobrou práci a přispěli jsme tak do rozpočtu stovkami tisíc korun.

Tento článek jsem napsal proto, abych naznačil veřejnosti, že v energetice pracují i lidé, kteří chtějí dlouhodobě spokojené klienty a nevěší jim bulíky na nos. Chci, aby lidé byli opatrní, ale nechci, abychom byli všichni vhozeni do jednoho pytle a neměli tak ani šanci Vám dokázat, že nejsme zlí.

Velice děkuji těm, kteří si článek přečetli a budu rád, když se s Vámi budu moct osobně setkat.

Michal Kroupa

energetický poradce

Tel.: 736 725 814

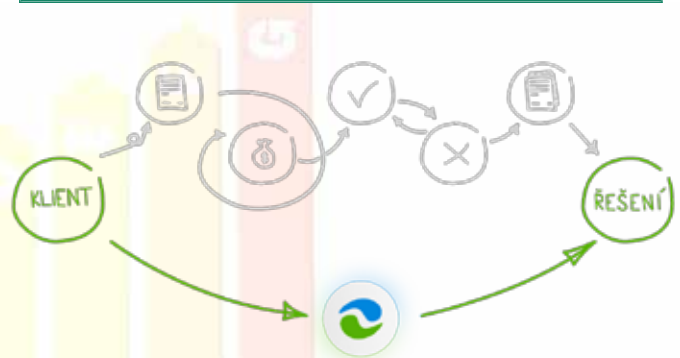
Email: michal.kroupa@optimal-energy.cz

Neváhejte mě kontaktovat s případnými dotazy, rád Vám pomohu.

ENERGETICKÉ DOBRO

Vzděláváme odbornou i širokou veřejnost a odstraňujeme mediální šum. Pro naše klienty přinášíme nejvhodnější řešení jejich energetických potřeb. Dohlížíme na pravidla hry. Tvoříme štít proti neetickému chování velkých dodavatelů a zbytečnému růstu nákladů.

Jsme Optimal Energy

Najdete mě i na sociálních sítích

TAJENKA: LETNÍ PRANOS- TIKA	KON- STRUKCE NESOUCÍ STŘECHU	RYCHLÉ TANCE	NÁZEV ZNAČKY DUSÍKU	TEKUTINA VYLUČOVA- NÁ KŮŽI	POMŮČKA: AARA, KLKY SOHO	POKROPIT	VEJČITÁ KŘÍVKÁ	PREZENT	ZNAČKA INDIA	VYBAVENÍ		OKRASNÉ KĚŘE	JMÉNO PROZAÍKA PAVLA	2. DÍL TAJENKY	DUMASŮV MUŠKETÝR
ZRNITÁ TKANINA					UDIVENÍ ŠKRABOŠKY						SETNINA ŠVÝCARSKÁ ŘEKA				
SLAVNÝ TVŮRCE															
TYČ VOZU			ODĚV SOUDCŮ ČLÁNKY						POHÁDKO- VÝ PRINC ČÁST RUKY						
DĚDINA				TULENÍ KOŽIŠINA ANTICKÉ MINCE				STEJNOPIŠ MALÝ NÁBOJ					MLÁDKOVY INICIÁLY HRY S ČÍSLY		
OHRAZENÝ LES		ŠETRNOST 1. DÍL TAJENKY					ŘASA ZUBNÍ POVLAK					KLAMY PAPEŽSKÁ LISTINA			
OHONY							HRUŤ ZÁPISY					ŠÉF SLOŽKA			
STŘEVÍČE					OHRADA ÚTOK					PLAVIDLO DRUH SPOJENÍ TRÁMŮ					ROZHODČÍ
ZRAKOVÉ ORGÁNY				LIHOVINA Z RYŽE KAZIT					SELHÁNÍ ÚLOMKY						
SOLMIZAČ- NÍ SLABIKA			EDÉM MOŘSKÝ PTÁK					RUSKÁ ŘEKA ROČNÍ OBDOBÍ					NUŽE MUŽSKÉ JMÉNO		
BIBLICKÁ HORA							LOTR ÚPĚTI	L				INSTINKT KTERÁ			
DOPRAVNÍ MOŽNOST ČTVRTĚ LONDÝNA								É							
ŠUMIVÉ VÍNO					ČÁSTI NOHOU PODNIK V PEČKÁCH			T		TUMÁTE PLEMENA					MASTEK
TAMTA				TOHLE AFRICKÝ STÁT				O	ODVEDE- NEC VRCH						
ZNAČKA HELIA			ŠKODLIVÍ MOTÝLI HODNĚ					MORAVSKÝ KRAJ DVRANA					TAHLE ZÁVAN VĚTRU		
ACETÁTY							NÁVŠTĚV- NIK ZÁKLADNÍ TEKUTINA					NÁDECH PROUD			
NICKA TALISMAN							VŘENÍ PROMYS- LENÝ POSTUP				CVIKY NA HRAZDĚ MARAST				
PŘEDLOŽKA					PŘÍSTAVNÍ HRÁZE ŠEDIVÁ					SOSNOVÝ LESÍK SPĚCHY					
NĚMECKÉ MĚSTO				SET ČERNÁ KÁVA					CHUCH- VALCE ZÁSBOVA- CI ODDÍL					POMŮČKY KOVBOJŮ	PRIMITIVNÍ NÁSTROJ
ZKRATKA SVĚTOVÉHO POHÁRU			TRHAVÁ STŘELA JIHO- EVROPA					TVOJE UMÍNĚNÝ NESOUHLAS				PSOVITÁ ŠELMA FIREMNÍ ČÍSLO			
TVOŘENÉ KEŘI							MONGOL. PASTEVCÍ ZNAČKA AMERICIA						PACINOVO JMÉNO PŮLNÍ MÍRA		
METEORO- LOGICKÁ PŘEDPOVĚĎ															
MOHUTNÝ ASLJSKÝ STROM					PLEVELNÉ ROSTLINY						ALŽÍRSKÝ PŘÍSTAV				

Chystáte se prodat nemovitost?
Chcete ji prodat bez starostí?
Zavolejte mi, rád přijedu za Vámi.

RE/MAX
Horizont

Zahodte své starosti, nabízím:

- ▶ Profesionální zpracování prezentace nemovitosti
- ▶ Zajištění účinné inzerce na největších realitních serverech
- ▶ Férové a profesionální jednání
- ▶ Právní servis přes certifikovanou advokátní kancelář
- ▶ Bezpečnou úschovu peněžních prostředků
- ▶ Předání nemovitosti novému majiteli
- ▶ Kompletní servis spojený s prodejem nemovitosti

Jaroslav Pýcha

☎ 722 490 490

Váš certifikovaný realitní makléř

Více o mně na www.jaroslavpycha.cz.

V této lokalitě hledáme:

Rodinný dům
Byt v OV s balkonem
Chatu zděnou i dřevěnou

jaroslav.pycha@re-max.cz

BETON ČISOVICE
D4 exit 14 Řitka

Nabízíme

- písky
- šterky
- betony
- okrasné kačírky

s rozvozem po okolí

- transportbeton

Objednávky

- 605 875 531
- betoncisovice.cz

MALÍŘI ŘEMESLNÍCI

PODLAHY MALOVÁNÍ MONTÁŽ KUCHYNÍ
ŘEMESLNICKÉ PRÁCE

TEL: + 420 773 636 166
E-MAIL: INFO@MALIRI-REMESLNICI.CZ
f @maliriremeslnici

www.maliri-remeslnici.cz

Pavel Šporcl a hosté

**3. 7.
2021**

od 18:00 hodin
Mníšek pod Brdy
v předzámčí

Vstupné

v předprodeji 300 Kč
na místě 400 Kč

Předprodej

QR TICKET, Malý Mnich,
Patina House, pokladna MěÚ

www.mnisek.cz

Mníšek pod Brdy

Srba Servis e-shop

Nové nebo ojeté auto snadno a rychle
z pohodlí vašeho domova

Je to jednoduché

1

Vyberte si a objednejte vůz na našem e-shopu

ESHOP.SRBA.CZ

2

Po vyřízení platby Vám vůz dovezeme **zdarma** po celé ČR

3

A Vy můžete zvesela jezdit

